

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ИҚТИСОДИЁТ ВА МОЛИЯ
ВАЗИРЛИГИ

ФУҚАРОЛАР УЧУН БЮДЖЕТ

2024 ЙИЛ
ИЖРОСИ

ФУҚАРОЛАР УЧУН БЮДЖЕТ: 2024 ЙИЛ ИЖРОСИ

“Фуқаролар учун бюджет: 2024 йил ижроси” ахборот нашри БМТ Тараққиёт Дастури (БМТТД) ва Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлигининг Европа Иттифоқи томонидан Франция тараққиёт агентлиги (AFD) орқали молиялаштирилган “Ўзбекистонда яшил ривожланишни молиялаштиришни қўллаб-қувватлаш” қўшма лойиҳасини амалга ошириш дастури доирасида тайёрланди. Ушбу нашрда келтирилган фикр ва ҳулосалар муаллифнинг ўз нуқтаи назари бўлиб, БМТ, шунингдек БМТТД ва БМТ га аъзо давлатларнинг расмий нуқтаи назари ҳисобланмайди.

МУНДАРИЖА

КИРИШ	4
1 МАКРОИҚТИСОДИЙ КЎРСАТКИЧЛАР ИЖРОСИ	5
2 ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ИЖРОСИ	8
ДАРОМАДЛАР	8
ХАРАЖАТЛАР	16
ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ХАРАЖАТЛАРИНИНГ 2024 ЙИЛГИ ИЖРОСИНИ “ЯШИЛ” БЮДЖЕТЛАШТИРИШ ТАМОЙИЛЛАРИ АСОСИДА ТАСНИФЛАШ НАТИЖАЛАРИ	28
ТАШАББУСЛИ БЮДЖЕТ ИЖРОСИ	30
МАҲАЛЛИЙ БЮДЖЕТЛАР ИЖРОСИ	32
БЮДЖЕТ ТАҚЧИЛЛИГИ ВА УНИ ҚОПЛАШ МАНБАЛАРИ	49
3 ДАВЛАТ ҚАРЗИ	50
АСОСИЙ ТУШУНЧАЛАР	52
БОҒЛАНИШ УЧУН МАЪЛУМОТ	54

КИРИШ

Иқтисодиёт ва молия вазирлиги 2024 йил учун Давлат бюджети ижроси тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган навбатдаги “Фуқаролар учун бюджет” нашрини тақдим этмоқда.

Сўнгги йилларда глобал иқтисодиётда кузатилган мураккаб вазиятлар фонида миллий иқтисодиётнинг ўсиши 6,5 фоизни ташкил этди.

Нашрда 2024 йил учун Давлат бюджети ижросининг макроиқтисодий шарт-шароитлари, даромадлар прогноз кўрсаткичларининг ижро этилиши бўйича натижалар ва бюджет харажатларининг режалаштирилиши ва ижро этилиши, шунингдек маҳаллий бюджетлар ижроси тўғрисидаги маълумотлар, бюджет тақчилиги ва Давлат қарзи ҳолати тўғрисидаги маълумотлар ёритилган.

Нашрнинг асосий бўлимида Давлат бюджетининг асосий параметрлари ижроси тўғрисидаги маълумотлар келтирилган. 2024 йилда ҳам Давлат бюджети даромадларининг олдинги йилларга нисбатан ўсиш тенденцияси сақланиб қолди. Даромадларнинг бажарилиши тўғрисидаги маълумотлар солиқлар кесимида ва даромадларнинг ўсиши ёки камайишига таъсир кўрсатган омилларни ҳисобга олган ҳолда тақдим этилган.

Давлат бюджетидан амалга оширилган харажатлар йўналишлар ва ҳудудлар кесимида тақдим этилган.

Шунингдек, нашрда 2024 йилда Ташаббусли бюджет жараёнлари учун ажратилган маблағлар ҳамда эришилган натижалар юзасидан маълумотлар ёритиб ўтилган. Ушбу бўлим орқали ҳудудлар кесимида илгари сурилган лойиҳалар ва аҳолининг овоз беришдаги фаоллиги каби таҳлилий маълумотлар билан танишиш мумкин.

Ушбу нашрда давлат молиясини бошқариш тизимига “Яшил бюджет” тамойилларини босқичма-босқич жорий этиш ишлари ҳамда Давлат бюджети харажатларини “яшил” бюджетлаштириш тамойиллари асосида таснифлаш натижалари бўйича маълумотлар билан танишиш мумкин.

Нашр Давлат қарзининг ҳолати ва унга хизмат кўрсатиш харажатлари тўғрисидаги маълумотлар билан якунланади.

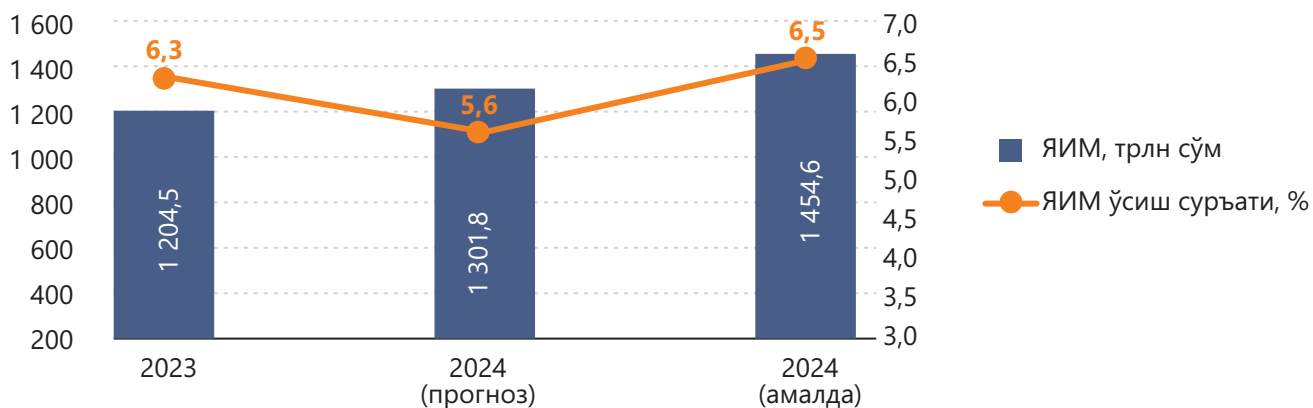
Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ушбу нашр фойдаланувчилар учун фойдали бўлиши ва Давлат бюджетини шакллантириш, муҳокама қилиш ва ижро этиш жараёнларига фуқароларнинг қизиқиши ошишига хизмат қилишига умид қилади.

Ўзбекистон Республикаси
Иқтисодиёт ва молия вазирлиги

1 МАКРОИҚТИСОДИЙ КЎРСАТКИЧЛАР ИЖРОСИ

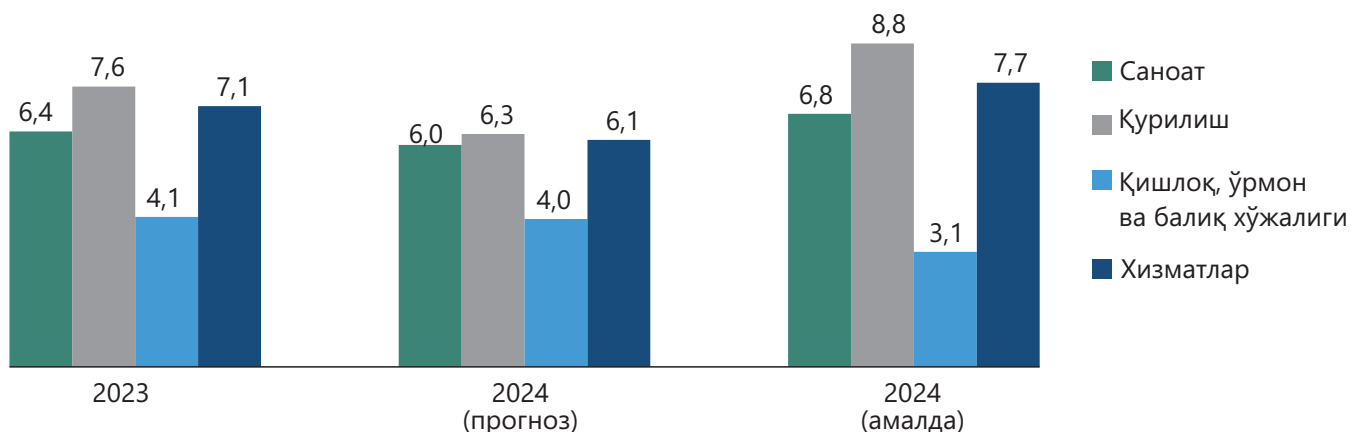
2024 йилда ички талабнинг фаол сақланиб қолиши натижасида мамлакат **ялпи ички маҳсулот** (ЯИМ) ҳажми **1 454,6 трлн сўм** ёки **115 млрд АҚШ долларни** ташкил этиб белгиланган прогноз параметрга (5,6%) нисбатан 0,9 фоиз бандга юқори ўсиб, 2023 йилга нисбатан **6,5 фоизга** ошди.

2023-2024 йилларда ялпи ички маҳсулот ҳажми ва ўсиш суръатлари

2024 йилда иқтисодий ўсишнинг асосий драйвери **хизматлар соҳаси** бўлиб, унинг ўсиш суръати **7,7 фоизни** (прогноз - 6,1%) ташкил этди. Шу билан бирга, ижобий ўсиш суръатлари иқтисодиётни **фискал рағбатлантириш** ҳисобига истеъмол харажатларининг ўсиши ҳисобига эришилди.

ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ ТУРЛАРИ БЎЙИЧА ЯИМ ЎСИШ СУРЪАТЛАРИ, ФОИЗДА

Ҳисобот даврида иқтисодиётнинг асосий тармоқларида ижобий ўсиш суръатлари кузатилди. Хусусан:

Саноат тармоғида 2024 йилда **885,8 трлн сўмлик** саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарилиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан – **6,8 фоизга** (прогноз – 5,1%) ўсди.

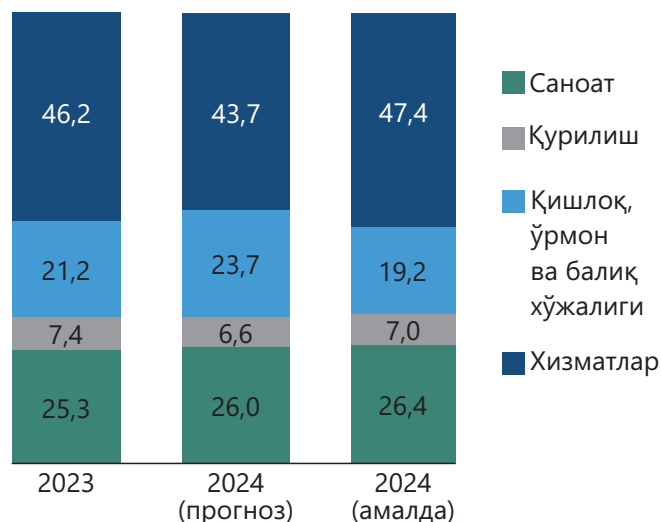
Қишлоқ хўжалигида 467 трлн сўмлик маҳсулотлар етиштирилган бўлиб, 2023 йилда белгиланган прогноз кўрсаткичи (4% га нисбатан **0,9 фоиз бандга** паст бўлиб **3,1 фоизга** ўсди.

Шунингдек, **қурилиш ишлари** ҳажми ҳам **8,8 фоизга** ўсиши кузатилди (прогноз – 6,3%).

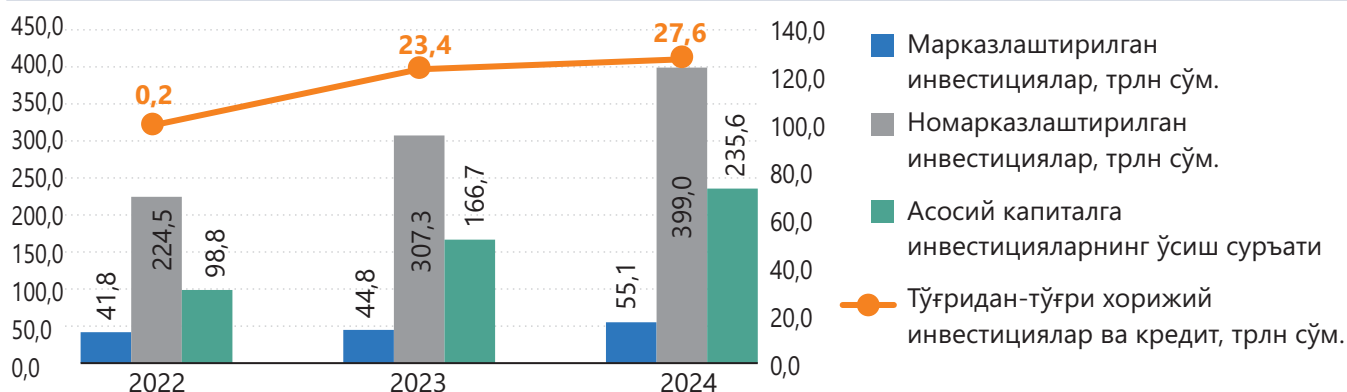
ЯИМнинг тармоқ таркибида сезиларли ўзгаришлар кузатилмаган ҳолда хизматлар соҳаси улуши ортган ва бу соҳадаги ўсиш суръатларининг юқорилиги билан изоҳланади.

2024 йил якунларига **асосий капиталга ўзлаштирилган** инвестициялар ҳажми **493,7 трлн сўмни** ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан **27,6 фоизга** ўсди.

ЯЛПИ ИЧКИ МАҲСУЛОТ ТАРМОҚ ТАРКИБИ, ФОИЗДА

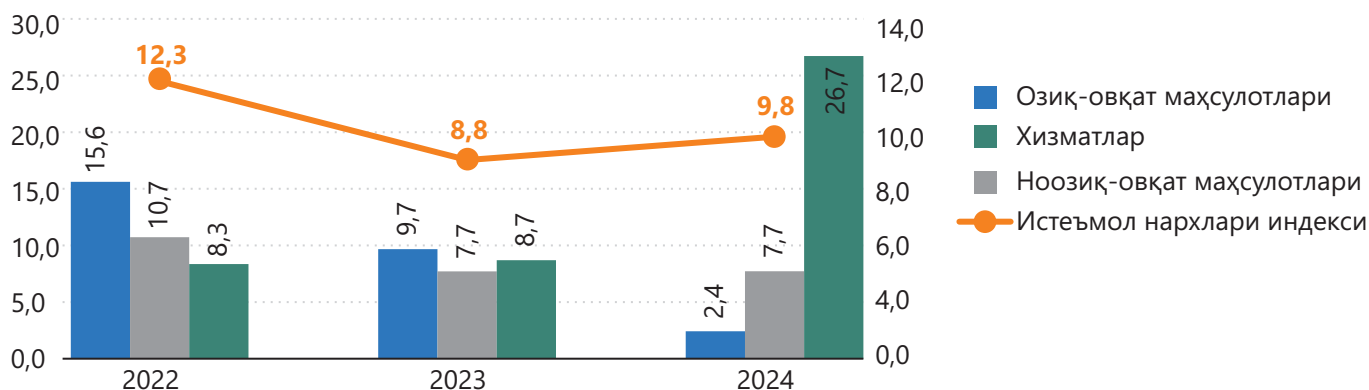

2022-2024 ЙИЛЛАРДА МОЛИЯЛАШТИРИШ МАНБАЛАРИ БЎЙИЧА КАПИТАЛ ҚЎЙИЛМАЛАР ҲАЖМИ, ТРЛН СЎМ

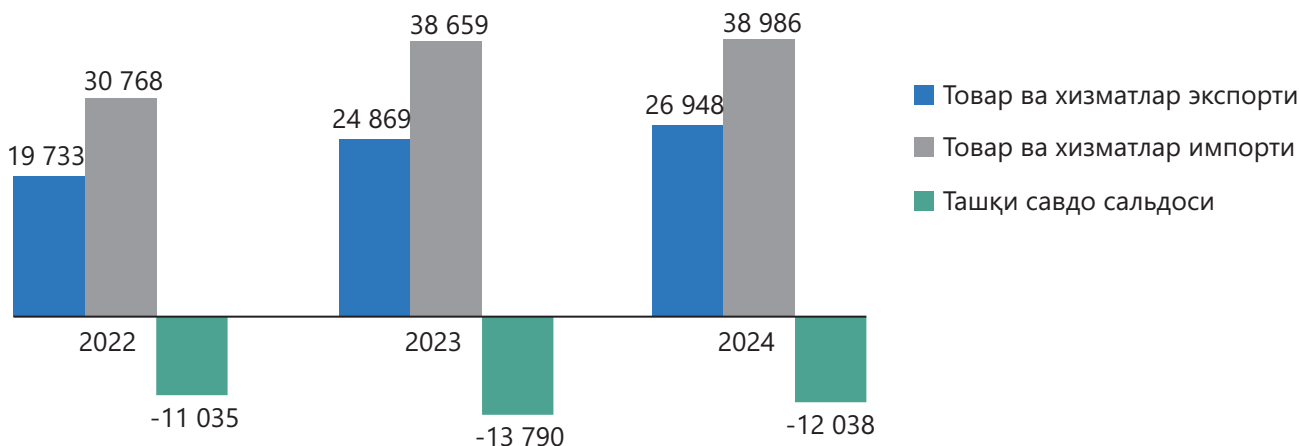
2024 йил **январь-декабрь** ойлари учун истеъмол нархлари индекси **9,8 фоизни** ташкил этди. Кўриб чиқиладиган даврда **озик-овқат маҳсулотлари** нархи ўртача **2,4 фоизга**, ноозик-овқат маҳсулотлари – **7,7 фоизга** ва хизматлар – **26,7 фоизга** ошди.

2022-2024 ЙИЛЛАРДА ТОВАРЛАР ВА ХИЗМАТЛАРИНИНГ АСОСИЙ ГУРУҲЛАРИ БЎЙИЧА ИСТЕЪМОЛ НАРХЛАРИ ИНДЕКСИ ДИНАМИКАСИ, ФОИЗДА

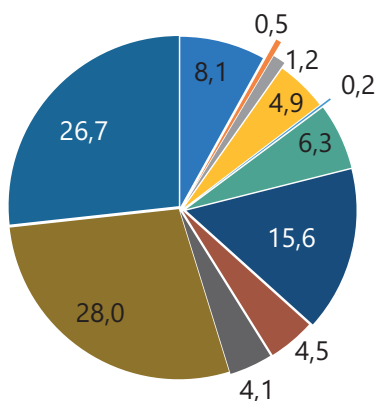
Халқаро иқтисодий алоқаларнинг ривожланиши фонида 2024 йил якунлари билан **ташқи савдо айланмаси 66 млрд АҚШ** долларни ташкил этиб, 2023 йилга нисбатан **3,8 фоизга** ўсган.

2022-2024 ЙИЛЛАРДА ТАШҚИ САВДО КЎРСАТКИЧЛАРИ, МЛН АҚШ ДОЛЛ

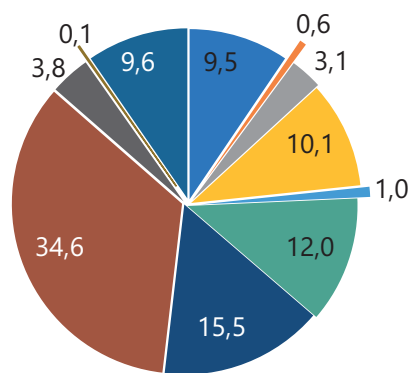
Экспорт таркибида хизматлар экспорти, саноат маҳсулотлари ҳамда озиқ-овқат маҳсулотлари ва тирик ҳайвонлар асосий ўринни эгаллади. Импорт таркибида эса машиналар ва транспорт асбоб-ускуналар, кимёвий воситалар ва шунга ўхшаш маҳсулотлар, минерал ёқилғилар асосий ўринни эгаллади.

ЭКСПОРТ ТАРКИБИ, ФОИЗДА

- Озиқ-овқат маҳсулотлари ва тирик ҳайвонлар
- Ичимликлар ва тамаки
- Ноозик-овқат хомашё, ёқилғидан ташқари
- Минерал ёқилғи, ёғлаш мойлари ва шунга ўхшаш материаллар
- Ҳайвон ва ўсимликлар мойлари (ёғлари), ёғлар ва мумла

ИМПОРТ ТАРКИБИ, ФОИЗ

- Кимёвий воситалар ва шунга ўхшаш маҳсулотлар
- Саноат товарлари
- Машиналар ва транспорт асбоб-ускуналар
- Турли хил тайёр буюмлар
- Бошқа товарлар
- Хизматлар

2

ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ
ИЖРОСИ

Даромадлар

Давлат бюджети даромадлари 2024 йил якуни билан **274 423,9 млрд сўмни** ташкил қилди. 2023 йилга нисбатан даромадлар 42 703,2 млрд сўмга ёки 18,4 фоизга ошган.

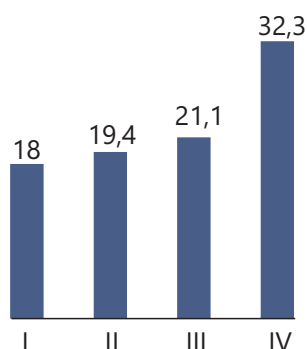
- **Солиқ қўмитаси томонидан** 199,5 трлн сўм (жами тушумга нисбатан 72,7%, 2023 йилга нисбатан 120,2%);
- **Божхона қўмитаси томонидан** 63,0 трлн сўм (жами тушумга нисбатан 23%, 2023 йилга нисбатан 108%). Шундан ҚҚС бўйича ўзаро ҳисобга олинган сумма 6,3 трлн сўмни ташкил қилади.
- **Бошқа даромадлар ва солиқ** бўлмаган тушумлар 11,9 трлн сўмни (жами тушумга нисбатан 4,4%, 2023 йилга нисбатан 160,5%) ташкил қилди.

Бошқа даромадлар таркибига қўшилган қиймат солиғи бўйича қайтариш (қоплаб бериш), фуқароларга харид суммасидан 1% (“кэш-бэк”) қайтариш, шунингдек дивидендлар ва солиқсиз тушумлар кирази.

ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ДАРОМАДЛАРИНИНГ ИЖРОСИ, МЛРД СЎМ

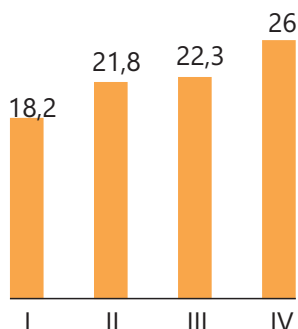
Даромадлар	2023 ижро	2024 ижро	Фарқ	Фоиз
ЖАМИ	231,720.7	274,423.9	42,703.2	18.4
Бевосита солиқлар	73,103.6	90,833.0	17,729.4	24.3
Фойда солиғи	40,778.9	52,619.7	11,840.8	29.0
Айланмадан олинadиган солиқ	2,407.3	2,829.5	422.2	17.5
Жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғи	29,917.4	35,383.9	5,466.5	18.3
Билвосита солиқлар	83,325.7	88,342.1	5,016.4	6.0
Қўшилган қиймат солиғи	57,885.3	59,281.2	1,395.9	2.4
Акциз солиғи	15,834.3	19,059.9	3,225.6	20.4
Божхона божи	9,606.1	10,001.0	394.9	4.1
Ресурс тўловлари ва мол-мулк солиғи	28,079.5	36,362.6	8,283.1	29.5
Мол-мулк солиғи	5,097.7	6,804.7	1,707.0	33.5
Ер солиғи	6,890.1	8,215.6	1,325.5	19.2
Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ	15,300.3	20,169.6	4,869.3	31.8
Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ	791.4	1,172.7	381.3	48.2
Бошқа даромадлар	47,211.9	58,886.2	11,674.3	24.7

2024 ЙИЛДА ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ДАРОМАДЛАРИНИНГ МАНБАЛАР БЎЙИЧА ЧОРАКЛИК ИЖРОСИ, ТРЛН СЎМ

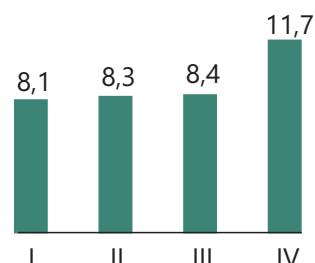
Бевосита солиқлар

Давлат бюджети даромадлари таркибида бевосита солиқлар улуши 33,1%ни ташкил қилади

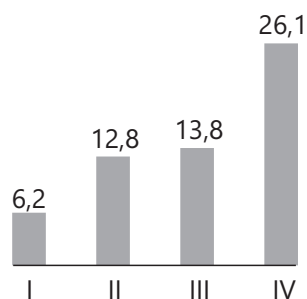
Билвосита солиқлар

Давлат бюджети даромадлари таркибида билвосита солиқлар улуши 32,2%ни ташкил қилади

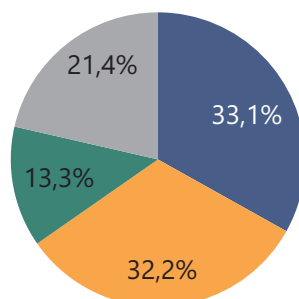
Ресурс ва мол-мулк солиқлари

Давлат бюджети даромадлари таркибида ресурс ва мол-мулк солиқлари улуши 13,3%ни ташкил қилади

Бошқа даромадлар ва солиқсиз тушумлар

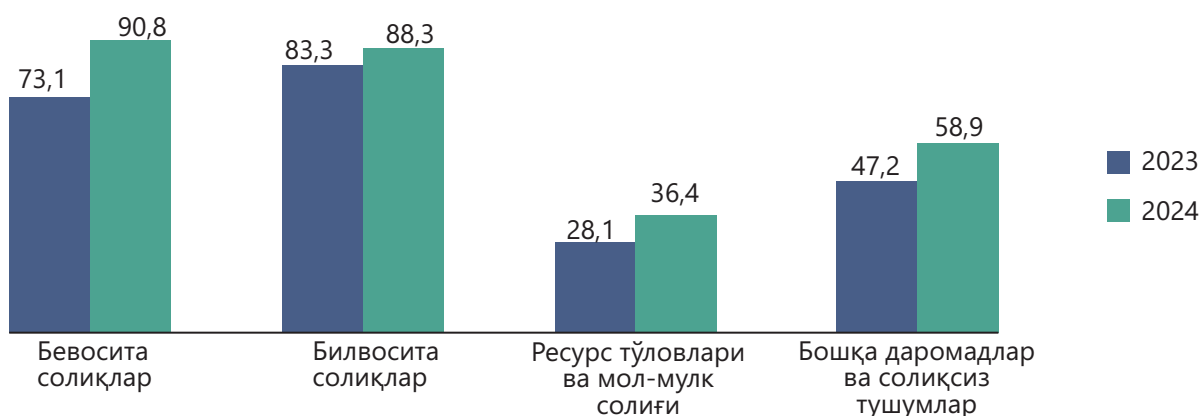
Давлат бюджети даромадлари таркибида улуши 21,4%ни ташкил қилади

- Бевосита солиқлар
- Ресурс солиқлари
- Билвосита солиқлар
- Бошқа даромадлар

2024 йил ва 2023 йилни солиштирганда, Давлат бюджети даромадлари тузилмасида ресурс солиқлар улуши деярли ўзгаришсиз қолган. Сезиларли ўзгаришлардан, билвосита солиқлар улуши 3,8 фоизга камайган бўлса, бевосита солиқлар улуши 1,6 фоизга ошган.

2023-2024 ЙИЛЛАРДА ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ДАРОМАДЛАРИНИНГ МАНБАЛАР КЕСИМИДА ИЖРОСИ, ТРЛН СЎМ

2024 ЙИЛ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ДАРОМАДЛАРИНИНГ МАНБАЛАР КЕСИМИДА ИЖРОСИ

Бевосита солиқлар бўйича тушумлар 2023 йил билан солиштирганда **17,7 трлн сўмга** ёки **24,3 фоизга** ошиб, **90,8 трлн сўмни** ташкил этди.

Солиқ турлари кесимида тушумлар.

Фойда солиғи – **52,6 трлн сўмни** ташкил этиб, 2023 йилга нисбатан **11,8 трлн сўмга** ёки **29,0 фоизга** кўп бўлди.

2024 йилда солиқ тўловчилар тури бўйича фойда солиғи тушумлари:

олтин ва мис қазиб чиқарувчи корхоналари (НКМК ва ОКМК)	31,2 трлн сўм, ўсиш суръати – 9,6 трлн сўм ёки 44,4%
йирик солиқ тўловчилар бўйича ҳудудлараро солиқ инспекцияси солиқ тўловчилари (НКМК ва ОКМК дан ташқари)	14,2 трлн сўм, ўсиш суръати – 2,4 трлн сўм ёки 20,3%
Ҳудудий солиқ тўловчилар	7,2 трлн сўмни ташкил қилди

ФОЙДА СОЛИҒИ БЎЙИЧА ТУШУМЛАР ЎЗГАРИШИГА ҚЎЙИДАГИ ОМИЛЛАР ТАЪСИР КЎРСАТДИ

- солиқ сиёсатидаги ўзгаришлар ҳисобига 8,8 трлн сўм
 - иқтисодий ўсиш ва солиқ тўловчилар молиявий ҳолати яхшиланиши ҳисобига 1,7 трлн сўм
 - жаҳон бозорида нархларнинг ижобий ўзгариши ҳисобига 7,1 трлн сўм
- солиқ маъмурчилигини яхшилаш ҳисобига 3 трлн сўм
 - солиқ ҳисоботларини қайта ишлаш ҳисобига 2,7 трлн сўм
 - солиқ текширувларидан 229 млрд сўм ва жорий қилинган янги рақамли инструментлар

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи – 35,4 трлн сўмни ташкил қилди. 2023 йилга нисбатан 5,5 трлн сўмга ёки 18,3 % га ошди, шундан, қатъий белгиланган миқдорда жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи бўйича тушумлар 506,7 млрд сўмни ташкил этди.

2024 йилда иш берувчилар томонидан ушлаб қолинадиган жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғидан ташқари тушумлар:

Дивиденд ва фоизлар кўринишидаги даромадлар учун солиқ	1 151,6 млрд сўм (+ 143,7 млрд сўм)
Мол-мулк ижарасидан олинадиган солиқ	641,3 млрд сўм (+ 140,2 млрд сўм)
Тадбиркорлик фаолиятдан олинган даромад учун солиқ	506,7 млрд сўм (+ 107,7 млрд сўм)

ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАРДАН ОЛИНАДИГАН ДАРОМАД СОЛИҒИ БЎЙИЧА ТУШУМЛАР ЎЗГАРИШИГА ҚУЙИДАГИ ОМИЛЛАР ТАЪСИР КЎРСАТДИ

2023 йилга нисбатан тушумлар 5,5 трлн сўм ошган (жами солиқ тушумларидаги улуши 17,7 %) бўлсада ЯИМдаги улуши 2,43 %ни ташкил этиб, 2023 йилга нисбатан (-0,05 пунктга) қуйидаги омилларнинг салбий таъсири ҳисобига камайган:

- солиқ имтиёзлари ҳисобига 1,6 трлн сўм (жумладан, декларация бўйича 160 млрд сўм)
- солиқ назорат тадбирлари ўтказиш ваколати чекланганлиги ҳисобига 521 млрд сўм йўқотилди

Айланмадан олинадиган солиқ – 2,8 трлн сўмни ташкил этди ва 2023 йилга нисбатан 422,2 млрд сўмга ёки 17,5 фоизга ошди.

АЙЛАНМАДАН ОЛИНАДИГАН СОЛИҚ БЎЙИЧА ТУШУМЛАР ЎЗГАРИШИГА ҚУЙИДАГИ ОМИЛЛАР ТАЪСИР КЎРСАТДИ

2023 йилга нисбатан тушумлар 422,3 млрд сўм ошган (жами солиқ тушумларидаги улуши 1,4 %) бўлсада ЯИМдаги улуши 0,19 %ни ташкил этиб, 2023 йилга нисбатан (-0,01 пунктга) қуйидаги омилларнинг салбий таъсири ҳисобига камайган:

- солиқ имтиёзлари ҳисобига 232 млрд сўм
- солиқ назорат тадбирлари ўтказиш ваколати чекланганлиги ҳисобига 961 млрд
- корхоналарда товар айланмаларининг қисқариши, айрим корхоналар фаолиятини тўхтатганлиги ҳамда корхоналарнинг ҚҚС тўловчисига айланиши ҳисобига 365 млрд сўм йўқотилди.

Билвосита солиқлар бўйича тушумлар 2023 йил билан солиштирганда 5,0 трлн сўмга ёки 6,0 фоизга ошиб, 88,3 трлн сўмни ташкил этди.

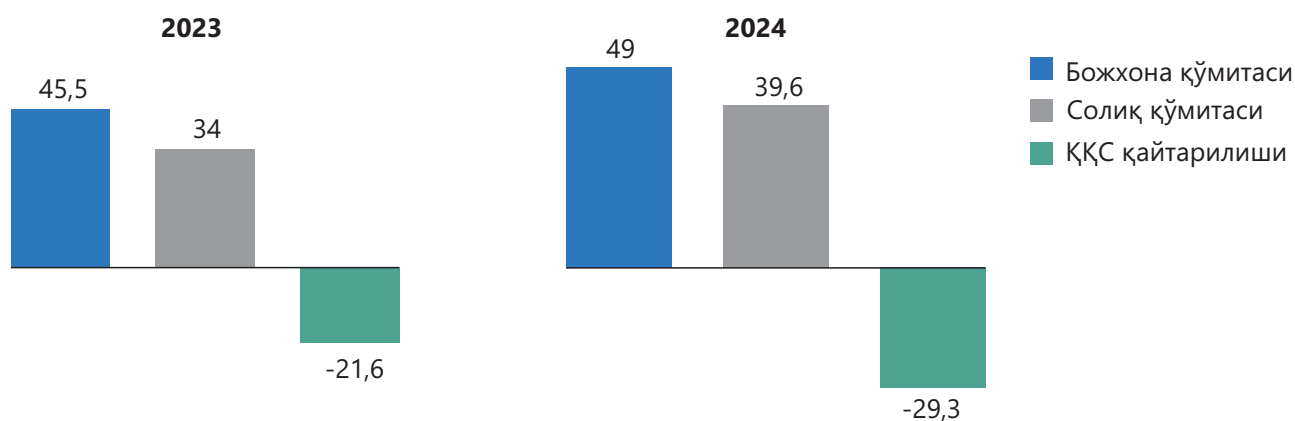
Солиқ турлари кесимида тушумлар.

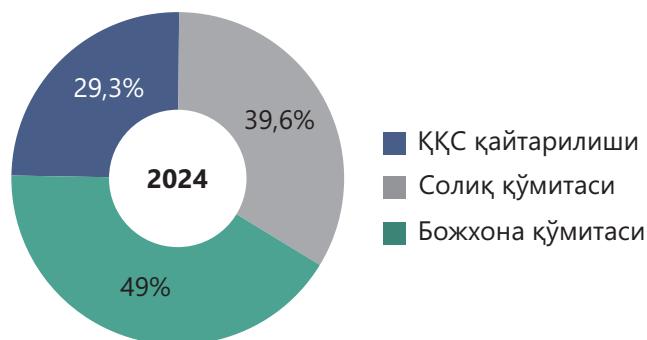
Қўшилган қиймат солиғи – 59,3 трлн сўмни ташкил қилди, бу 2023 йилга нисбатан 1,4 трлн сўмга ёки 2,4%га кўпдир.

Ҳисобот даврида ҚҚС ялпи тушумлари (ўзаро ҳисобга олинган сумма билан биргаликда) 88,6 трлн сўмни ташкил этиб, 2023 йилга нисбатан 11,4% га ошган.

Солиқ органлари томонидан 39,6 трлн сўм (2023 йилга нисбатан 16,4 фоизга кўп), божхона органлари томонидан 49,0 трлн сўм ҚҚС бўйича тушумлар ундирилиши таъминланди.

ҚҚС БЎЙИЧА ТУШУМЛАР, ТРЛН СЎМ.

ҚҚС бўйича 2024 йилда 5 204 та тадбиркорлик субъектларига 29,3 трлн сўм миқдордаги маблағ ҚҚС манфий суммасининг қоплаб берилиши учун қайтарилди (яъни ҚҚС тушумининг 33,1 %). Таққослаш учун, 2023 йилда солиқ тўловчиларга 21,6 трлн сўм қайтариб берилган бўлса, 2022 йилда 19,3 трлн сўмни ташкил этган

ҚҚС БЎЙИЧА ТУШУМЛАР ЎЗГАРИШИГА ҚЎЙИДАГИ ОМИЛЛАР ТАЪСИР КЎРСАТДИ

2023 йилга нисбатан Солиқ қўмитаси томонидан ундирилган тушумлар 5,6 трлн сўм ошган бўлсада ЯИМдаги улуши 2,72 %ни ташкил этиб, 2023 йилга нисбатан (-0,1 пунктга) қуйидаги омилларнинг салбий таъсири ҳисобига камайган:

- солиқ тўловчилар томонидан ўтган йилнинг мос даврига нисбатан импорт ҳажми ошиб, зачетга олинган ҚҚС кўпайиши натижасида 6,5 трлн сўм
- солиқ назорат тадбирлари ўтказиш ваколати чекланганлиги ҳисобига 2,3 трлн сўм
- солиқ имтиёзлари ҳисобига 178 млрд сўм йўқотилди

Акциз солиғи – 19,1 трлн сўмни ташкил этди, 2023 йилги тушумларга нисбатан 3,2 трлн сўмга ёки 20,4 фоизга ошди.

Акциз солиғи тушумлари:

СОЛИҚ ҚЎМИТАСИ	БОЖХОНА ҚЎМИТАСИ
солиқ органлари томонидан – 17,8 трлн сўм, 2023 йилга нисбатан 2,6 трлн сўмга кўп	божхона органлари томонидан – 1,3 трлн сўм, 2023 йилга нисбатан 594,0 млрд сўмга кўп

2023-2024 ЙИЛЛАРДА СОЛИҚ ОРГАНЛАРИ ТОМОНИДАН ЙИҒИЛГАН АКЦИЗ СОЛИҒИ ТУШУМЛАРИНИНГ АКЦИЗОСТИ МАҲСУЛОТЛАРИ КЕСИМИДАГИ СУММАСИ

Божхона божлари бўйича тушумлар – 10,0 трлн сўмни ташкил этди ёки 2023 йил билан солиштирганда 394,8 млрд сўмга ёки 4,1 фоизга ошди.

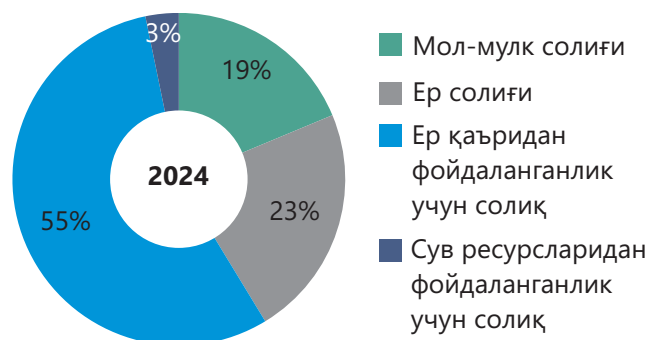
Ресурс солиқлари ва мол-мулк солиғи – 36,4 трлн сўмни ташкил этиб, 2023 йилга нисбатан 8,3 трлн сўмга ёки 29,5 фоизга ошди

Таҳлил қилинаётган даврда, ресурс солиқлари бўйича даромадларнинг асосий улуши, яъни 55,5 фоизи ер қаъридан фойдаланганлик учун солиққа тўғри келади.

РЕСУРС СОЛИҒИ ВА МОЛ-МУЛК СОЛИҒИ ТУШУМЛАРИ ИЖРОСИ, МЛРД СЎМ

Солиқ турлари	2023	2024	Фарқи	Ўсиш %
Жами:	28,079	36,363	8,283	29.5%
Мол-мулк солиғи – жами	5,098	6,805	1,707	33.5%
шундан :				
юримдик шахслар	3,609	4,425	816	22.6%
жисмоний шахслар	1,488	2,379	891	59.9%
Ер солиғи – жами	6,890	8,216	1,326	19.2%
шундан :				
юримдик шахслар	4,018	4,864	846	21.1%
жисмоний шахслар	2,872	3,352	480	16.7%
Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ	15,300	20,170	4,869	31.8%
Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ	791	1,173	381	48.2%

Ресурс солиқларининг таркиби бўйича тушумлари 2023 йилга нисбатан мол-мулк солиғида 33,5% га, ер солиғида 19,2% га, ер қаъридан фойдаланганлик учун солиғида 31,8%га ҳамда сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқда 48,2% га ўсиш кузатилди.

Солиқ турлари кесимида тушумлар:

Мол-мулк солиғи – 6,8 трлн сўмни ташкил этди ва 2023 йилга нисбатан қарийб 1,7 трлн сўмга ёки деярли 33,5 фоизга ошди.

Мол-мулк солиғи бўйича тушумлар 6,8 трлн сўмни ташкил этди	
ЮРИДИК ШАХСЛАР	ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР
4,4 трлн сўм, 2023 йилга нисбатан 816 млрд сўмга кўп	2,4 трлн сўм, 2023 йилга нисбатан 891 млрд сўмга кўп

МОЛ-МУЛК СОЛИҒИ БЎЙИЧА ТУШУМЛАР ЎЗГАРИШИГА ҚЎЙИДАГИ ОМИЛЛАР ТАЪСИР КЎРСАТДИ

- солиқ сиёсатидаги ўзгаришлар ҳисобига 586 млрд сўм
 - қонунчиликдаги ўзгаришлар бўйича 456 млрд сўм
 - солиқ имтиёзларининг бекор бўлишидан 16 млрд сўм
 - янги тадбиркорлик субъектлари ташкил этилиши ҳисобига 115 млрд сўм
- солиқ маъмурчилигини яхшилаш ҳисобига 1,1 трлн сўм
 - қўшимча солиқ объектлари ва ер майдонларини аниқлаш ҳисобига 570 млрд сўм
 - солиқ текширувларидан 3 млрд сўм
 - жорий қилинган янги рақамли инструментлар ёрдамида солиқ базасини легаллаштириш ҳисобига 257 млрд сўм ва солиқ тўловчилар қарздорликларини бартараф этишдан
 - 285 млрд сўм) қўшимча тушумлар ундирилди

Ер солиғи – 8,2 трлн сўмни ташкил этиб, 2023 йилга нисбатан 1,3 трлн сўмга ёки 19,2 фоизга кўп бўлди.

Ер солиғи бўйича тушумлар 8,2 трлн сўмни ташкил этди

ЮРИДИК ШАХСЛАР	ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР
4,9 трлн сўм, 2023 йилга нисбатан 850 млрд сўмга кўп	3,3 трлн сўм, 2023 йилга нисбатан 476 млрд сўмга кўп

ЕР СОЛИҒИ БЎЙИЧА ТУШУМЛАР ЎЗГАРИШИГА ҚЎЙИДАГИ ОМИЛЛАР ТАЪСИР КЎРСАТДИ

- 2023 йилда амалда бўлган қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ерлар учун базавий солиқ ставкаларини ўртача 12 фоизга индексация қилиниши
- маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан базавий ер солиғи ставкаларига камайтирувчи ва ошириш коэффициентларининг қўлланилиши
- солиқ маъмуриятчилигида маҳаллабай ишлаш тизимини жорий этилиши натижасида тушумлар ўсди

Ер солиғи бўйича солиқ ставкаларининг аниқ миқдори маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан базавий солиқ ставкалари асосида туманларнинг иқтисодий ривожланиши ва нуфузига қараб кўпайтирувчи ва пасайтирувчи коэффициентларни қўллаган ҳолда белгиланади (бу ҳуқуқ 2021 йилдан бошлаб маҳаллий давлат ҳокимияти органларига берилган)

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ – 1 173 млрд сўмни ташкил этди ва ўтган йилга нисбатан 381,3 млрд сўмга ёки 48,2 фоизга ошди.

СУВ РЕСУРСЛАРИДАН ФОЙДАЛАНГАНЛИК УЧУН СОЛИҚ БЎЙИЧА ТУШУМЛАР ЎЗГАРИШИГА ҚЎЙИДАГИ ОМИЛЛАР ТАЪСИР КЎРСАТДИ

- солиқ сиёсатидаги ўзгаришлар ҳисобига 320 млрд сўм
 - иқтисодий ўсиш ва солиқ тўловчилар молиявий ҳолати яхшиланиши ҳисобига 212 млрд сўм
 - солиқ ставкалари индексацияси ҳамда жаҳон бозорида нархларнинг ижобий ўзгариши ҳисобига 108 млрд сўм
- солиқ маъмурчилигини яхшилаш ҳисобига 63 млрд сўм
 - солиқ ҳисоботларини қайта ишлаш ва солиқ текширувлари ҳисобига тушумлар ўсди

Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ тушумлари – 20,2 трлн сўм, 2023 йилга нисбатан 4,9 трлн сўм, ёки 31,8% га кўп бўлди.

**ЕР ҚАЪРИДАН
ФОЙДАЛАНГАНЛИК
УЧУН СОЛИҚ
БЎЙИЧА ТУШУМЛАР
ЎЗГАРИШИГА
ҚУЙИДАГИ ОМИЛЛАР
ТАЪСИР КЎРСАТДИ**

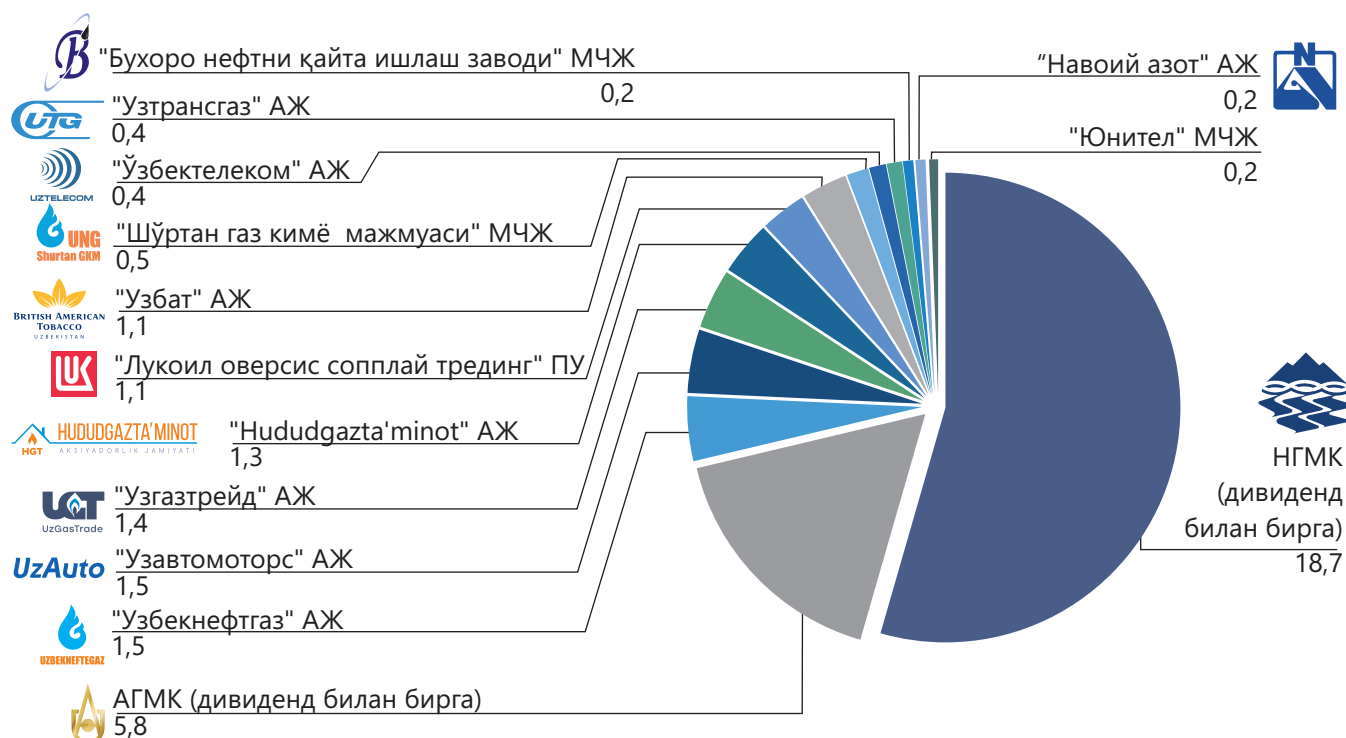
- солиқ сиёсатидаги ўзгаришлар ҳисобига 1,4 трлн сўм
 - иқтисодий ўсиш ва солиқ тўловчилар молиявий ҳолати яхшиланиши ҳисобига 421 млрд сўм
 - жаҳон бозорида нархларнинг ижобий ўзгариши ҳисобига 1 трлн сўм
- солиқ маъмурчилигини яхшилаш ҳисобига 3,4 трлн сўм
 - солиқ ҳисоботларини қайта ишлаш ҳисобига 2,6 трлн сўм
 - солиқ текширувларидан 711 млрд сўм
 - жорий қилинган янги рақамли инструментлар ёрдамида солиқ базасини легаллаштириш ҳисобига 90 млрд сўм қўшимча маблағлар ундирилиши натижасида тушумлар ўсиши таъминланди

Бошқа даромадлар ва солиқ бўлмаган тушумлар – 58,9 трлн сўмни (2023 йилга нисбатан 11,7 трлн сўм ёки 24,7 % га кўп) ташкил этди.

**Тушумларнинг асосий қисми давлат улуши мавжуд корхоналар
томонидан тўланган дивидендлар ҳисобига тўғри келади
20,8 трлн сўм**

ДАВЛАТ БОЖИ, ЙИҒИМЛАР ВА ЖАРИМАЛАР	ДАВЛАТ МУЛКИНИ ХУСУСИЙЛАШТИРИШДАН ТУШУМЛАР	ДАВЛАТ МУЛКИ ИЖАРАСИ ВА БОШҚА ТУШУМЛАРИ
6 829 млрд сўм, 2023 йилга нисбатан 2,2 млрд сўмга кам	534 млрд сўм, 2023 йилга нисбатан 50,6 млрд сўмга кам	961 млрд сўм, 2023 йилга нисбатан 613 млрд сўмга кўп

**ЙИРИК СОЛИҚ ТЎЛОВЧИЛАРНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИДАГИ УЛУ-
ШИ, 2024 ЙИЛГИ ИЖРОСИ*, %**

Харажатлар

Давлат бюджетидан 2024 йил давомида амалга оширилган харажатлар миқдори **310,9 трлн** сўмни ёки тасдиқланган параметрларга нисбатан **99,4 фоизга** ижро этилди.

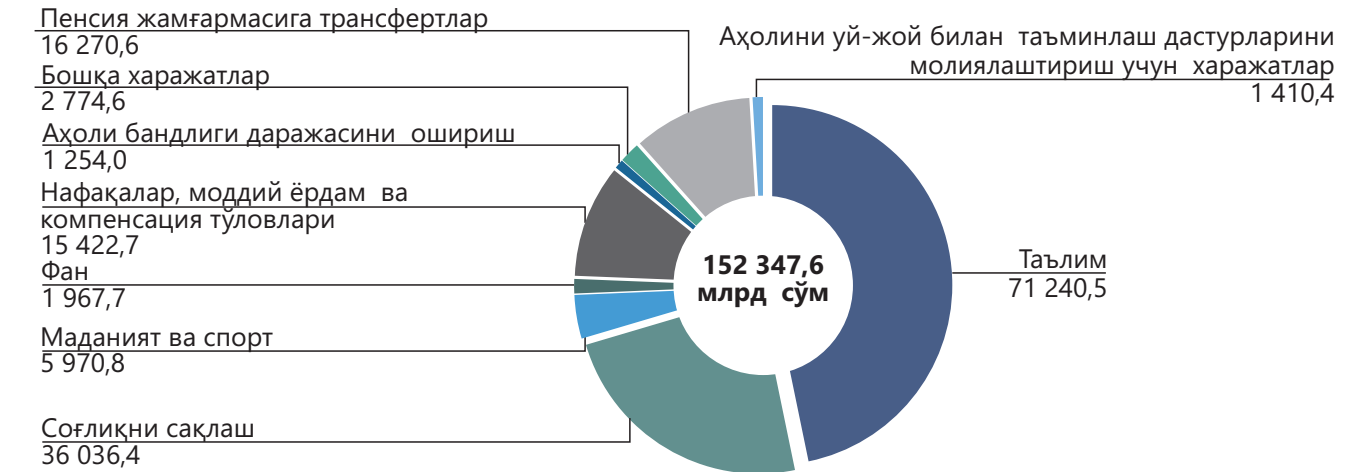
ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ХАРАЖАТЛАРИНИНГ 2024 ЙИЛ ИЖРОСИ, МЛРД СЎМ

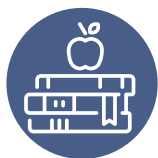
Харажатлар	Тасдиқланган	Ижро
Харажатлар – жами	312 920,8	310 927,4
Ижтимоий харажатлар	151 275,8	152 347,6
Иқтисодиёт харажатлари	38 120,0	38 417,1
Марказлашган инвестиция лойиҳалари ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари	27 324,9	28 482,2
Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари	15 361,7	16 306,3
Суд органларини сақлаш харажатлари	1 648,2	1 622,9
Давлат томонидан ННТ ва фуқаролик жамиятнинг бошқа иниститутларини қўллаб-қўвватлаш харажатлари ва ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш харажатлари	1 334,6	1 323,3
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджетларининг захира жамғармалари	1 603,1	2 170,1
Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари (фоиз харажатлари)	16 381,0	14 537,4
Иш ҳақи ва коммунал хизматлар тарифларини ошириш харажатлари*	9 553,3	
Бошқа харажатлар	50 318,2	55 720,5

**Иш ҳақи ва коммунал хизматлар тарифларини ошириш харажатлари учун режалаштирилган маблағлар йил давомида соҳалар (таълим, соғлиқни сақлаш ва б.) га қайта тақсимланди.*

2024 йилда Давлат бюджети харажатларининг 49 % ини ижтимоий соҳа харажатлари ташкил этиб, 151 275,8 млрд сўм миқдорида тасдиқланган ҳолда 152 347,6 млрд сўмга ижро этилди. Ижтимоий соҳа харажатларининг асосий қисми таълим соҳасига йўналтирилди.

2024 ЙИЛ ИЖТИМОЙ СОҲА ХАРАЖАТЛАРИ ИЖРОСИ, МЛРД СЎМ

ТАЪЛИМ

Таълимга амалга оширилган харажатларнинг 63 фоизи умумий таълимга, 19 фоизи мактабгача таълимга ва 17 фоизи кадрлар тайёрлашга йўналтирилди.

2023 ЙИЛ ТАЪЛИМ ХАРАЖАТЛАРИНИНГ ЙЎНАЛИШЛАР КЕСИМИДА ИЖРОСИ, МЛРД СЎМ

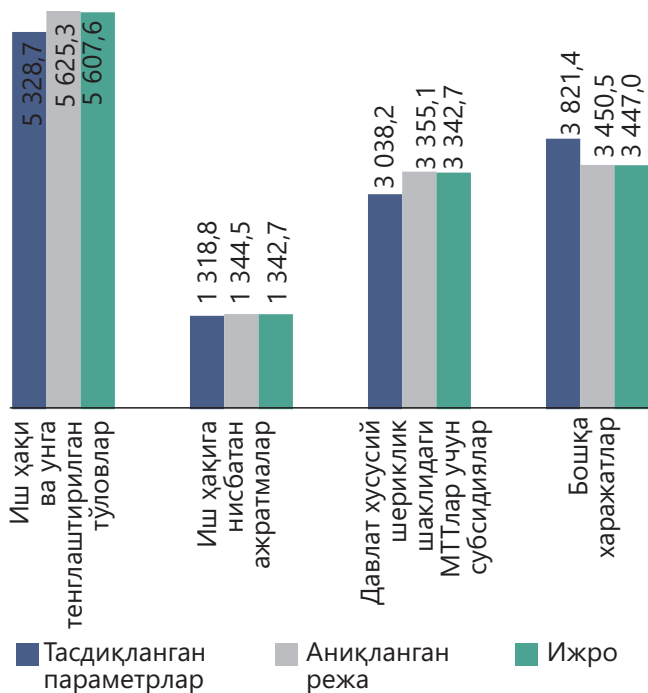
	 Мактабгача таълим	 Умумий таълим	 Кадрлар тайёрлаш
ТАСДИҚЛАНГАН	13 507,1	43 004,0	12 559,8
ИЖРО	13 740,1	45 076,4	12 424,0

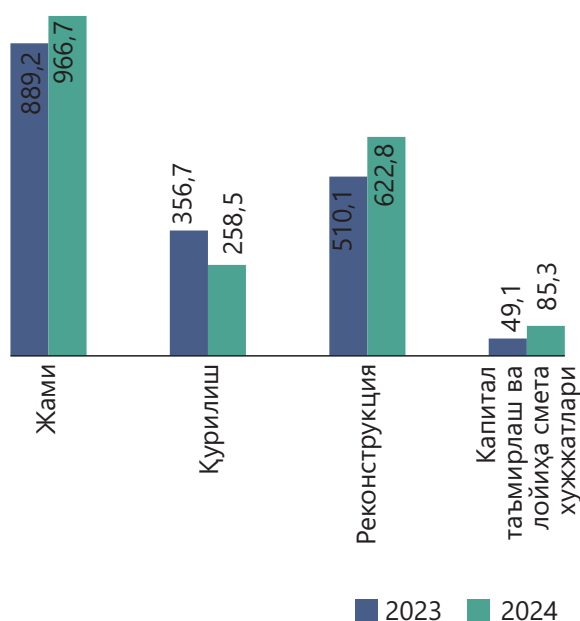
МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ (МТМ)

Мактабгача таълим йўналишига амалга оширилган харажатлар **13 507,1 млрд сўм** миқдорида тасдиқланган ҳолда **13 740,1 млрд сўмга** ижро этилди. Харажатларнинг ошишига иш ҳақи миқдорларининг оширилиши ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ҳукуматнинг мактабгача таълим муассасалари тармоғини кенгайтириш ва моддий-техника базасини мустаҳкамлаш бўйича топшириқлари ижроси сабаб бўлди.

2024 ЙИЛ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИДАН МТМ ЛАРГА АМАЛГА ОШИРИЛГАН ХАРАЖАТЛАР, МЛРД СЎМ

2023-2024 ЙИЛЛАРДА ДАВЛАТ БЮДЖЕТИДАН МТМЛАРНИ ҚУРИШ, РЕКОНСТРУКЦИЯ ҚИЛИШ ВА КАПИТАЛ ТАЪМИРЛАШГА ХАРАЖАТЛАР, МЛРД СЎМ

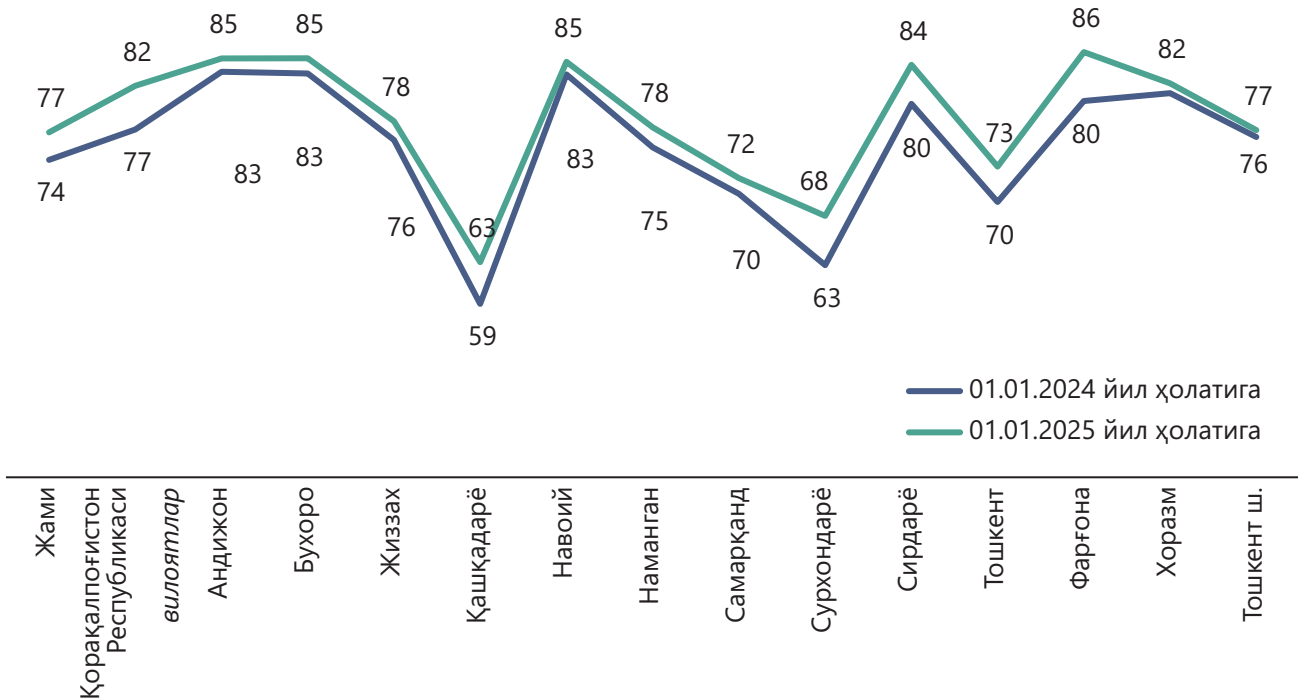

Болаларни мактабгача таълим билан қамраб олишни кенгайтириш мақсадида давлат томонидан ушбу соҳада давлат-хусусий шериклигини ривожлантириш фаол қўллаб-қувватланмоқда.

Давлат-хусусий шерикчилиги асосида ташкил этилган мактабгача таълим муассасаларига ажратилган субсидиялар:		
иш ҳақи, озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа харажатларни қоплаш учун	бир тарбияланувчига тўғри келадиган харажатларнинг 50%ини қоплаш учун	электроэнергия харажатларнинг 50%ини қоплаш учун
3 012,5 млрд сўм	323,4 млрд сўм	6,8 млрд сўм

Нодавлат МТМлар сони	Мактабгача таълимнинг умумий қамрови
31 139	77%

ҲУДУДЛАР КЕСИМИДА МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ ҚАМРОВИ, %

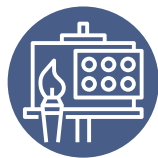

МАКТАБ ТАЪЛИМИ

2024 йилда давлат бюджетининг умумий ўрта таълимга харажатлари 2023 йилга нисбатан **13,6% га** ошди ҳамда **43 004,0 млрд сўм** тасдиқланган ҳолда **45 076,4 млрд сўмга** ижро этилди. Харажатлар асосан иш ҳақининг ошиши ҳамда таълим муассасаларида ишлайдиган аёлларга ҳомиладорлик ва туғиш нафақаларини тўлаш учун қўшимча маблағлар ажратиш ҳисобига тасдиқланган параметрларга нисбатан ошган.

УМУМТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИНИНГ АСОСИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ

Кўрсаткичлар		2023	2024
	Умумтаълим муассасалари сони шундан:	10 891	11 060
	Умумтаълим мактаблари	9 897	10 050
	Ихтисослашган мактаблар	142	155
	Мактаб-интернатлар	195	157
	Жисмоний ёки рухий ривожланишида нуқсони бор болалар учун мактаблар	95	95
	Президент мактаблари	14	14
	Бошқалар	548	589
	Ўқувчилар, минг нафар	6 284	6 537
	Ўқитувчилар, минг нафар	510	548
	Умумтаълим муассасаларига Давлат бюджети харажатлари ва умумий таълим билан боғлиқ бошқа харажатлар, млрд сўм	39 682,5	45 076,4

МАКТАБДАН ТАШҚАРИ ТАЪЛИМ

АСОСИЙ КЎРСАТКИЧЛАР

	 Болалар musiқа ва санъат мактаблари	 Таълим олувчи болалар сони	 Давлат бюджетидан болалар musiқа ва санъат мактабларини сақлаш харажатлари, млрд сўм
2023	323	92 250	717,2
2024	325	92 619	803,02

КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ

2024 йилда профессионал таълим муассасалари ва академик лицейларни сақлаш харажатлари **3 405,7 млрд сўмни** ташкил этди

ЎРТА МАХСУС ВА КАСБ-ҲУНАР ТАЪЛИМИНИНГ АСОСИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ

Кўрсаткичлар		2023	2024
	Касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейлар сони	789	791
	Таълим олувчилар, минг нафар	407	397
	Ўқитувчилар, минг нафар	29	26
	Давлат бюджетидан Касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейларни сақлаш харажатлари, млрд сўм	2 745,6	3 405,7

2024 ЙИЛДА ДАВЛАТ БЮДЖЕТИДАН КАДРЛАРНИ ТАЙЁРЛАШГА ХАРАЖАТЛАР ИЖРОСИ

 профессионал таълим муассасаларига	 академик лицейларга	 бошқа ўқув муассасаларига
2 900,6 млрд сўм	467,1 млрд сўм	38,0 млрд сўм

ОЛИЙ ТАЪЛИМ

2024 йилда олий таълим муассасаларини сақлаш харажатлари **5 517,5 млрд сўмни** ташкил этди. Бундан ташқари, 2024 йилда Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги таълим кредитини молиялаштириш жамғармасига **2 601,0 млрд сўм** трансферт ажратилган.

ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИНИНГ АСОСИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ

	 олий таълим муассасалари сони	 Талабалар сони
2023	129	1 054 минг
2024	115	1 045 минг

ЎУДУДЛАР КЕСИМИДА ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ

СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ

2024 йилда соғлиқни сақлаш харажатлари **36 036,4 млрд сўмни** ташкил этди.

СОҒЛИҚНИ САҚЛАШГА ХАРАЖАТЛАР, 2024 ЙИЛ ИЖРОСИ, МЛРД СЎМ

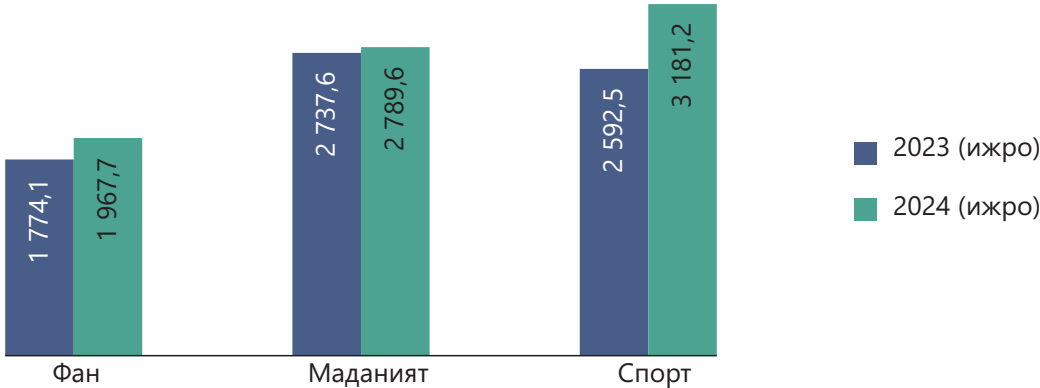
Харажатлар	Параметр	Ижро
Жами	33 672,0	36 036,4
<i>шундан:</i>		
Кўп тармоқли поликлиникалар, марказлар	3 049,0	3 140,9
Поликлиникалар	3 425,3	3 533,4
Қишлоқ врачлик пунктлари	1 501,3	1 544,7
Стоматологик поликлиникалар	73,2	77,9
Койкасиз ихтисослаштирилган поликлиникалар, марказлар ва диспансерлар	62,8	63,8
Кечиктириб бўлмайдиган тез тиббий ёрдам марказлари	3 118,6	3 640,1
Қон қуйиш марказлари	87,1	94,8
Клиникалар, шифохоналар, тиббиёт бирлашмалари ва койкали марказлар	7 046,6	7 989,9
Республика шошилиш тиббий ёрдам маркази ва ҳудудий филиаллари	2 286,6	2 522,5
Ихтисослаштирилган марказлар, касалхоналар ва койкали диспансерлар	2 712,9	2 888,2
Туғруқхоналар ва акушерлик комплекслари	816,4	911,5
Болалар уйи	45,9	45,5
Туберкулез билан касалланган болалар учун санаториялар	242,7	244,4
Болалар ва ўсмирлар санаториялари (туберкулез билан касалланмаган)	31,1	31,5
Санитар-эпидемиологик станциялар	1 177,9	1 217,1
Карантин ва ўта хавфли инфекцияларнинг олдини олиш маркази ва ҳудудий бўлимлари	57,3	59,6
Эпидемияга қарши курашиш тадбирлари	220,6	133,7
Санитария ва тиббий статистика муассасалари	31,7	34,3
ОИТСга қарши курашиш марказлари харажатлари	200,0	223,8
Суд-тиббий экспертиза муассасаси харажатлари	207,5	215,7
Тиббий-меҳнат эксперт комиссиялари	68,1	64,4
Кексалар ва ногиронлар учун санаторийлар ва интернат уйлари	857,4	843,9
Уйда ижтимоий ёрдам бўлимлари	87,4	82,2
Ногиронлар реабилитация марказлари	100,8	104,4
Соғлиқни сақлаш бўйича бошқа тадбирлар ва харажатлар	6 163,8	6 328,1

Амалга оширилган харажатларнинг тасдиқланган параметрлардан ошишига бошқа ижтимоий соҳа тармоқлари каби иш ҳақининг оширилиши асосий сабаблардан бири бўлган. Шунингдек, 2025 йилдан бошлаб 6 та ҳудудда тиббиёт муассасаларни Давлат тиббий суғурта механизми орқали молиялаштириш жорий этилиши сабабли 2024 йил учун мазкур муассасаларнинг йил якунига қадар бўлган қарздорликлари тўлиқ қоплаб берилди. Тиббиёт муассасаларида меҳнат қилаётган аёлларга ҳомиладорлик ва туғиш бўйича нафақаларга қўшимча маблағлар ажратилиши яна бир омил бўлиб хизмат қилди.

ФАН, МАДАНИЯТ
ВА СПОРТ

2023-2024 ЙИЛЛАРДА ДАВЛАТ БЮДЖЕТИДАН ФАН, МАДАНИЯТ ВА СПОРТГА ХАРАЖАТЛАР, МЛРД СЎМ

2024 йилда Давлат бюджетидан фанга харажатлар 2023 йилга нисбатан **10,9 % га** ошиб, **1 967,7 млрд сўмни** ташкил этди.

	2023	2024
Илмий тадқиқот муассасаларини сақлаш харажатлари, млрд сўм.	1 104,1	1 292,7
Илм-фанни молиялаштириш ва инновацияларни қўллаб-қувватлаш жамғармасига ажратилган мабалағлар, млрд сўм	670,0	675

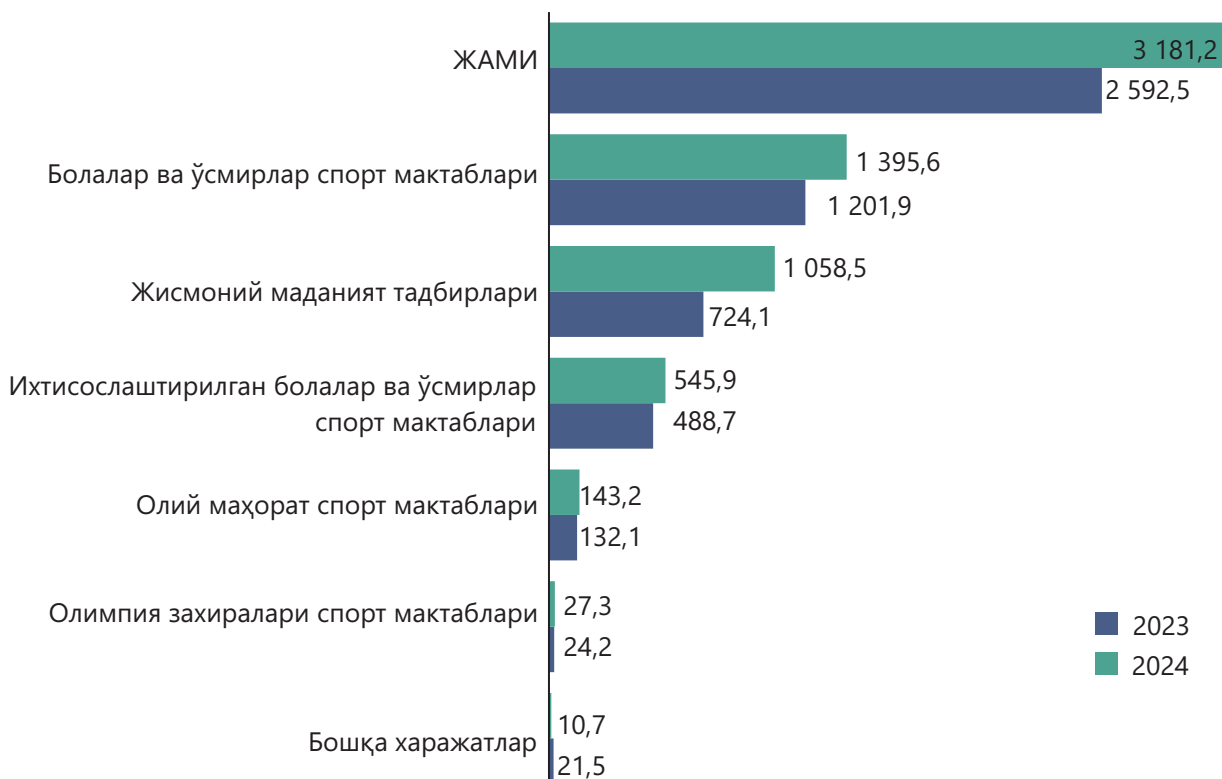
2024 йилда маданиятга давлат харажатлари **2 789,6 млрд сўмни** ташкил этди.

2024 ЙИЛ МАДАНИЯТГА ХАРАЖАТЛАР ИЖРОСИ, МЛРД СЎМ

Харажатлар	Параметр	Ижро
Жами	2 643,1	2 789,6
шу жумладан:		
Кутубхоналар	216,2	211,2
Музейлар, кўргазмалар ва кўргазма заллари	130,0	130,5
Саройлар ва маданият уйлари, клублар ва клуб шаклидаги муассасалар	255,7	293,9
«Ўзбекистон» Халқаро форумлар саройини сақлаш харажатлари	11,0	9,4
Театрлар, филармониялар, мусиқий бирлашмалар ва ансамблларни молиялаштириш	456,0	468,5
Реставрация ишларини назарда тутувчи тадбирларни молиялаштириш	145,8	114,6
Киномаҳсулотларини яратиш хизматлари	105,0	106,8
Телевидение ва радио эшиттиришлар	529,9	538,7
Даврий ахборот нашрларини чоп этиш	91,1	79,4
Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги Оммавий коммуникациялар масалалари бўйича марказ	110,3	116,9
Республика маънавий марказини сақлаш харажатлари	106,9	114,2
Ўзбекистон Республикаси Кинематография агентлиги ва унинг ҳудудий бўлимлари	97,8	94,7
Бошқа маданий-маърифий муассасалар ва тадбирлар	387,2	510,9

2024 йилда спортга **3 181,2 млрд сўм** ёки ўтган йилга нисбатан 22,7% кўпроқ маблағ йўналтирилди. Харажатлар асосан Олимпия, Паралимпия ва бошқа спорт тадбирлари ғолибларини рағбатлантириш ҳамда миллий футбол марказини ташкил этиш билан боғлиқ тадбирлар учун қўшимча маблағ ажратиш ҳисобига ошди.

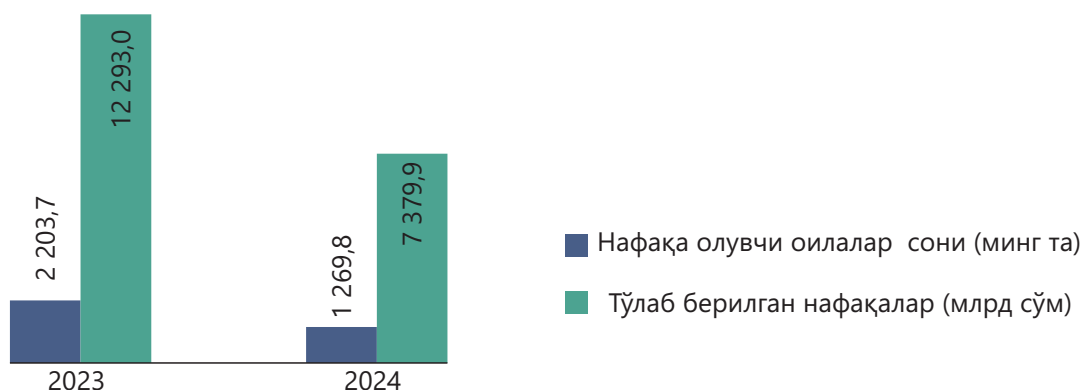
2023-2024 ЙИЛЛАРДА СПОРТГА ХАРАЖАТЛАР ИЖРОСИ, МЛРД СЎМ

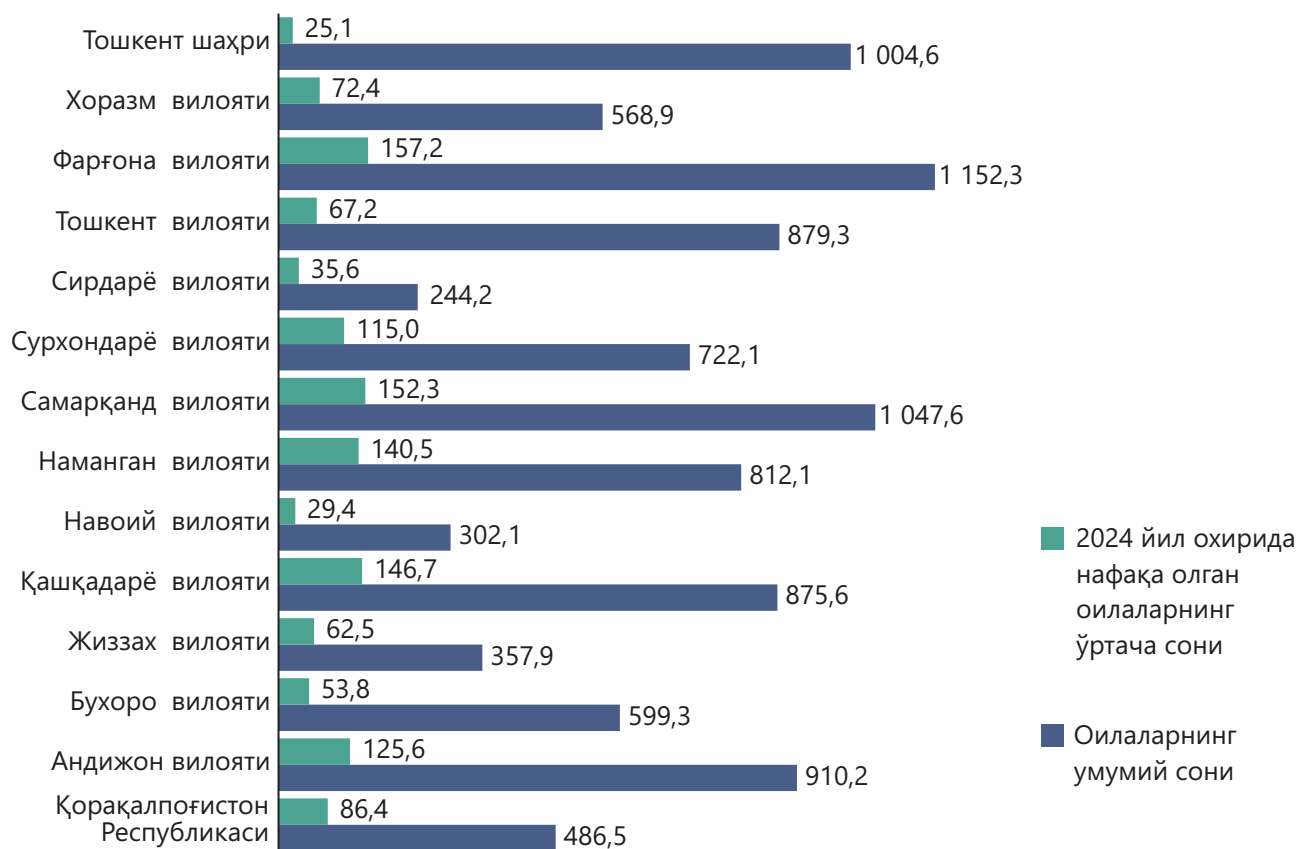
ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ

2024 йилда ижтимоий ҳимоя учун амалга оширилган харажатлар **15 422,7 млрд сўмни** ташкил этди. Ўз навбатида, иситиш мавсумида кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаш мақсадида уларга **290,3 млрд сўмлик** бир марталик моддий ёрдам тақдим этилди.

КАМ ТАЪМИНЛАНГАН ОИЛАЛАРГА БОЛАЛАР НАФАҚАЛАРИ ВА МОДДИЙ ЁРДАМ ТЎЛОВЛАРИ

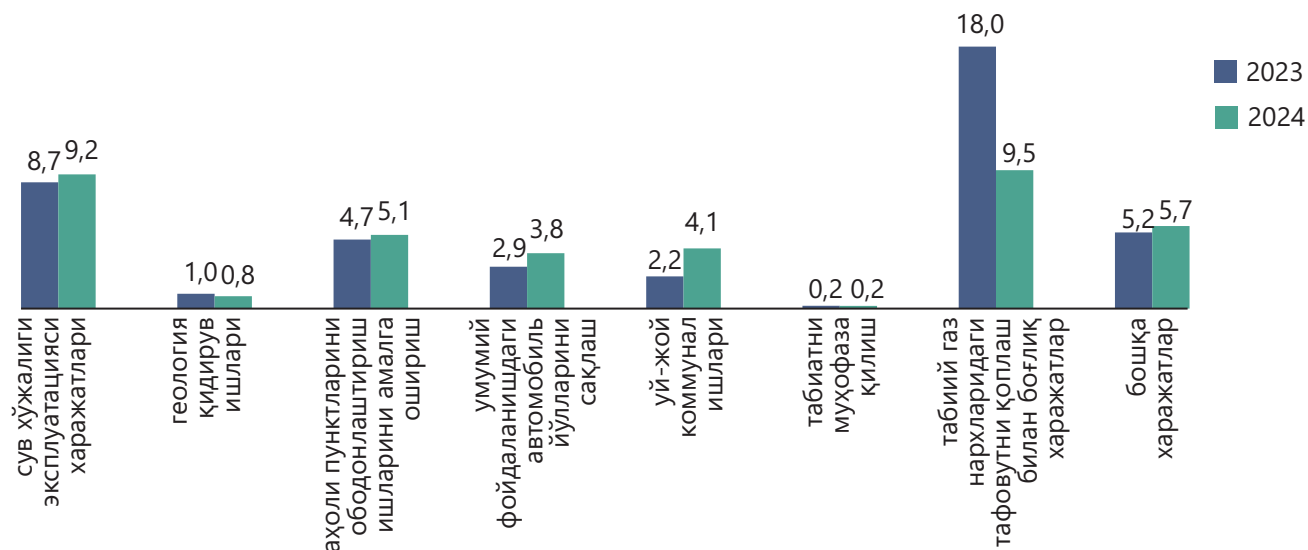
2024 ЙИЛДА ҲУДУДЛАР КЕСИМИДА ЖАМИ ОИЛАЛАР ВА НАФАҚА ОЛГАН ОИЛАЛАР Сони (МИНГ)

ИҚТИСОДИЁТГА ХАРАЖАТЛАР

Сув ҳўжалиги бўйича эксплуатация харажатлари, геология-қидирув ишлари, аҳоли пунктларини ободонлаштириш, автомобиль йўлларини сақлаш, уй-жой коммунал хўжалиги ва бошқа харажатларни ўз ичига олган ҳолда 2023 йилга нисбатан 10,5 % га ёки **4 507,2 млрд сўмга** камайиб, **38 417,1 млрд сўмни** ташкил этди.

2023-2024 ЙИЛЛАРДА ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИҚТИСОДИЁТГА ХАРАЖАТЛАРИ, ТРЛН СўМ

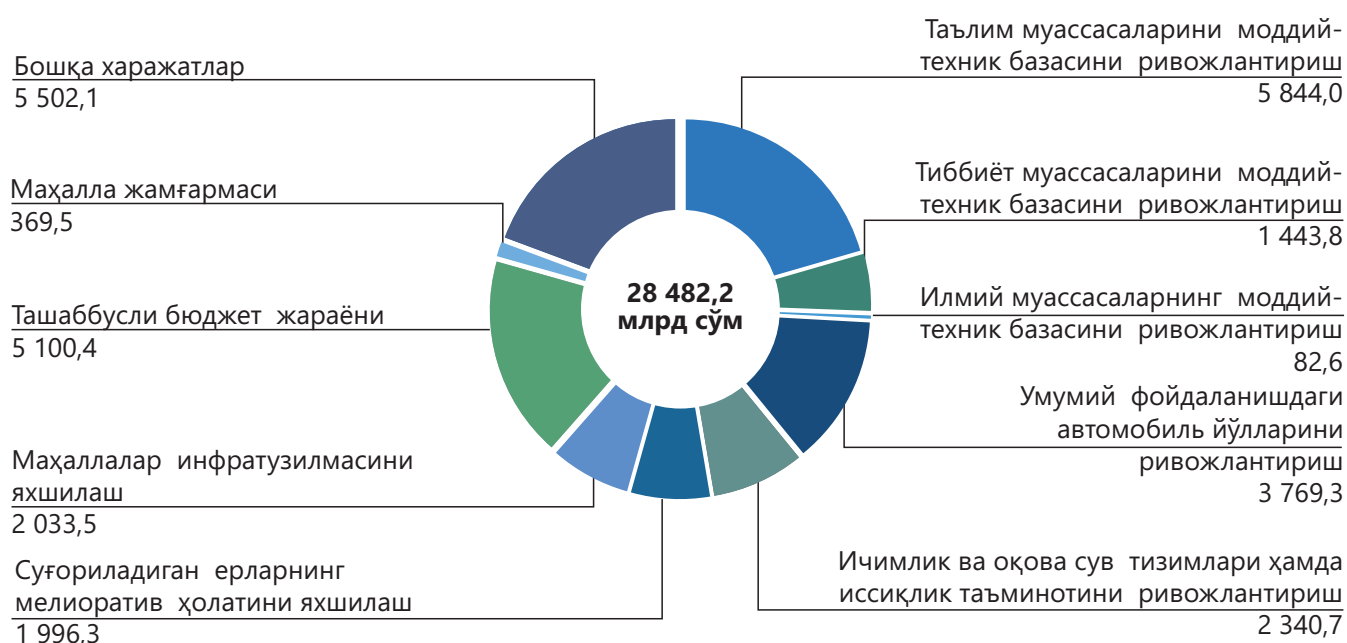
Иқтисодиётга амалга оширилган харажатларнинг 2023 йилга нисбатан камайиши асосан коммунал тарифларининг эркинлаштирилиши натижасида «UzGasTrade» АЖ томонидан табиий газни сотиб олиш ва сотиш ўртасида юзага келган зарарни қоплаш учун (8 490 млрд сўм) кам харажатлар амалга оширилганлиги билан боғлиқ.

МАРКАЗЛАШГАН ИНВЕСТИЦИЯ ЛОЙИҲАЛАРИ ВА ҲУДУДЛАР ИНФРАТУЗИЛМАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ХАРАЖАТЛАРИ

Марказлашган инвестиция лойиҳалари ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари тасдиқланган параметрларга нисбатан **1 157 млрд сўм** ортган ҳолда **28 482,2 млрд сўмни** ташкил этди.

МАРКАЗЛАШГАН ИНВЕСТИЦИЯ ЛОЙИҲАЛАРИ ВА ҲУДУДЛАР ИНФРАТУЗИЛМАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ХАРАЖАТЛАРИ БЎЙИЧА ХАРАЖАТЛАР, 2024 ЙИЛ ИЖРОСИ, МЛРД СЎМ

Инвестиция харажатлари Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ҳукуматининг қарорлари ижросини таъминлаш мақсадида Инвестиция дастурига киритилган ўзгаришлар сабабли ошди. Натижада инвестиция дастурининг тасдиқланган объектлари сони 1 066 тага кўпайди. Бундан ташқари, маҳаллий бюджетларнинг қўшимча манбалари доирасида шаклланган маблағларнинг бир қисми Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри, туманлар ва шаҳарлар Халқ депутатлари Кенгашлари қарори билан инвестиция харажатларига йўналтирилган.

2024 ЙИЛ ИНВЕСТИЦИЯ ХАРАЖАТЛАРИ ҲИСОБИДАН:

ижтимоий соҳада :

қуриш, реконструкция қилиш ва таъмирлаш ишлари якунланганидан сўнг:

- 761 та мактаб
- 224 та МТМ
- 178 та тиббиёт муассасалари
- 28 та олий таълим муассасаси
- 15 та маданият ва санъат муассасаси
- 5 та фан ва инновация муассасалари фойдаланишга топширилди

тоза ичимлик суви билан таъминлаш ва сувоқова тизимини яхшилаш соҳасида:

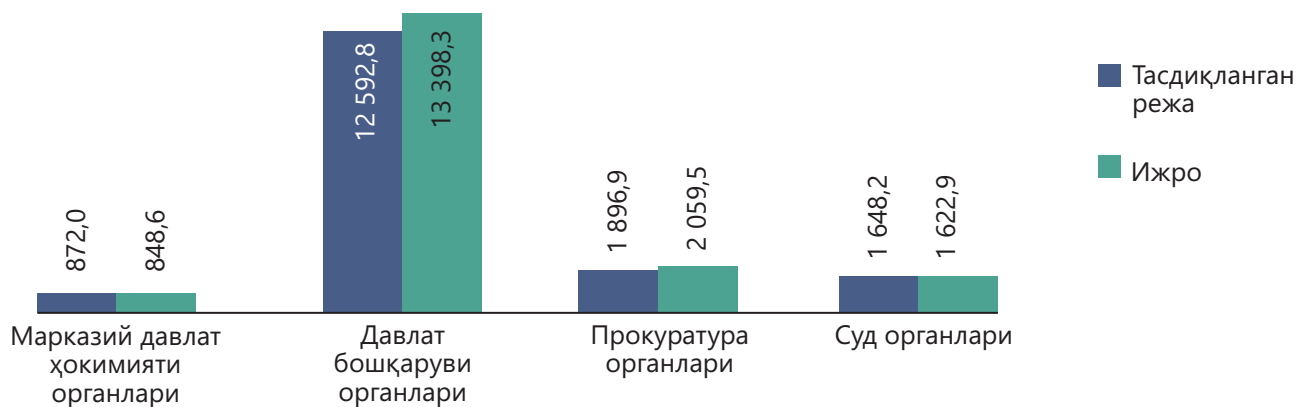
1 758 км ичимлик ва оқова сув тармоқлари ётқизилди ҳамда 207 та иншоотларда қуриш ва реконструкция қилиш ишлари амалга оширилди

105 та маҳаллада яшовчи 542 минг нафардан ортиқ аҳоли илк бор ичимлик суви билан таъминланди ва 835 минг нафар аҳолининг сув таъминоти яхшиланди

Республика аҳолисининг марказлашган ичимлик суви билан таъминланганлик даражаси 77 % дан 81 % гача етди

ДАВЛАТ ҲОКИМИЯТИ, БОШҚАРУВИ, АДЛИЯ, ПРОКУРАТУРА ВА СУДЛАРНИ САҚЛАШ ХАРАЖАТЛАРИ

Давлат ҳоқимияти, бошқаруви, адлия, прокуратура ва судларни сақлаш харажатларига **17 010 млрд сўм** тасдиқланган ҳолда **17 929 млрд сўмга** ижро этилди.

2023-2024 ЙИЛЛАРДА ДАВЛАТ ҲОКИМИЯТИ, БОШҚАРУВИ, АДЛИЯ, ПРОКУРАТУРА ВА СУДЛАРНИ САҚЛАШГА ХАРАЖАТЛАР, МЛРД СЎМ

Давлат ҳоқимияти, бошқаруви, адлия, прокуратура ва судларни сақлаш харажатларининг ортиши иш ҳақининг ошиши билан боғлиқ.

2023-2024 ЙИЛЛАРДА ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ХАРАЖАТЛАРИНИНГ ИҚТИСОДИЙ ТАСНИФ БЎЙИЧА ИЖРОСИ, МЛРД СЎМ

№	Харажатлар	2023	2024
	Жами	281 097,3	310 927,4
	<i>шундан:</i>		
1	Иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлар	117 561,1	128 409,2
2	Ижтимоий солиқ тўловлари	21 948,2	25 780,5
3	Капитал қўйилмалар	10 730,5	14 512,2
4	Бошқа харажатлар	130 857,5	142 225,5
	<i>шу жумладан:</i>		
4.1	Товар ва хизматларга харажатлар	24 841,3	25 304,9
	<i>шундан:</i>		
	Хизмат сафарлари харажатлари	205,1	267,1
	Коммунал хизматлари	8 411,1	8 679,6
	Сақлаб туриш ва жорий таъмирлаш	2 078,6	1 227,9
	Моддий айланма воситалар захираларига харажатлар	8 750,7	9 741,8
	<i>шундан:</i>		
	Озиқ-овқат маҳсулотлари	3 295,6	3 723,7
	Дори-дармонлар, тиббиётда фойдаланиладиган воситалар, вакциналар ва бактериологик препаратлар	3 090,5	3 333,4
	Ёнилғи ва ЁММ	731,4	761,5
	Товар ва хизматларни сотиб олиш бўйича бошқа харажатлар	4 102,9	3 865,7
4.2	Асосий воситалар бўйича харажатлар	5 145,5	5 057,1
4.3	Фоизлар	8 833,9	14 602,7
4.4	Субсидиялар	29 570,8	25 762,3
4.5	Грантлар (давлат мақсадли жамғармаларига трансфертлар)	28 412,9	31 757,4
4.6	Бошқа харажатлар	34 053,1	39 741,1

Давлат бюджети харажатларининг 2024 йилги ижросини “яшил” бюджетлаштириш тамойиллари асосида таснифлаш натижалари

Давлат молиясини бошқариш тизимига “Яшил бюджет” тамойилларини босқичма-босқич жорий этиш ишлари давом эттирилмоқда. Жумладан, аввалги йилларда Давлат бюджети харажатларини иқлим ўзгаришига таъсири бўйича таснифлаш (маркировкалаш) амалга оширилиб келинган бўлса, 2024 йилдан бошлаб Давлат бюджети харажатларини “яшил” бюджетлаштириш тамойиллари асосида таснифлашни амалга оширишга ўтилди. Давлат бюджети харажатларини “яшил” бюджетлаштириш тамойиллари асосида таснифлаш янада кенгроқ тушунча ҳисобланиб, Давлат бюджети харажатларини нафақат иқлим ўзгариши таъсирини юмшатиш ёки иқлим ўзгариши оқибатларига мослаштириш бўйича баҳолайди балки атроф-муҳит масалалари билан боғлиқ бошқа таъсирларни ҳам инобатга олади.

Давлат бюджети харажатларини “яшил” бюджетлаштириш тамойиллари асосида таснифлаш бўйича батафсил Бирлашган миллатлар ташкилотининг тараққиёт дастури (БМТТД) ҳамда Франция тараққиёт агентлиги (ФТА) билан ҳамкорликда ишлаб чиқилган Давлат бюджети харажатларини “яшил” бюджетлаштириш тамойиллари асосида таснифлаш услубиётида келтирилган (Иқтисодиёт ва молия вазирлигининг 2024 йил 4 ноябрдаги 23-200-сон буйруғи билан тасдиқланган).

Харажатларни “яшил” бюджетлаштириш тамойиллари асосида таснифлашда биринчи навбатда иқлим ўзгариши ва атроф-муҳитга ижобий ёки салбий таъсирга эга тадбирлар аниқлаб олинади. Иқлим ўзгариши ва атроф-муҳитга ижобий ёки салбий таъсирга эга тадбирлар қуйидаги 3 та гуруҳга (атроф-муҳит мақсадлари) ажратилади ҳамда ушбу гуруҳларнинг ҳар бири “ижобий” ва “салбий” таъсири бўйича таҳлил қилинади:

- 1) Иқлим ўзгариши таъсирини юмшатиш тадбирлари;
- 2) Иқлим ўзгариши оқибатларига мослашиш тадбирлари;
- 3) Атроф-муҳит масалалари билан боғлиқ бошқа таъсирлар.

Харажатларни “яшил” бюджетлаштириш тамойиллари асосида таснифлаш икки босқичда амалга оширилади. Биринчи босқичда ҳар бир бюджет сатри юқорида келтирилган 3 та атроф-муҳит мақсадларига таъсир кўрсатиши нуқтаи назаридан баҳоланса, иккинчи босқичда баҳоланган ҳар бир бюджет сатри қуйидаги 4 та тоифалар бўйича гуруҳланади:

ХАРАЖАТЛАРНИ “ЯШИЛ” БЮДЖЕТЛАШТИРИШ ТАМОЙИЛЛАРИ АСОСИДА ТАСНИФЛАШДА ГУРУҲЛАШ

2024 йилги Давлат бюджети харажатларини (310,9 трлн сўм) “яшил” бюджетлаштириш тамойиллари асосида таснифлаш натижаларига кўра:

«А» тоифа бўйича харажатлар миқдори 27,5 трлн сўм бўлиб, жами харажатлардаги улуши 8,8 фоизни ташкил этади. Ушбу тоифада сув ҳўжалиги ташкилотларини сақлаш ва сув билан таъминлашга оид тадбирлар харажатлари (сув тадбирлари иқлим ўзгариши шароитида муҳим ўрин тутати), ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ва ободонлаштириш бўйича харажатлар (ҳудудларда инфратузилмаларни ривожлантирилиши, ободонлаштириш иқлим ўзгаришига мослаштириш тадбирлари ҳисобланади), ўрмон ҳўжалиги, экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, иқлим ўзгариши вазирлигини сақлаш харажатлари, жамоат транспорти бўйича харажатлар ва бошқа атроф-муҳит мақсадларига ижобий таъсир кўрсатадиган харажатлар инobatга олинган.

«В» тоифа бўйича, яъни атроф-муҳит мақсадларига ижобий ва салбий таъсирларнинг комбинациясига эга бўлган харажатлар миқдори 9,7 трлн сўм бўлиб, жами харажатлардаги улуши 3,1 фоизни ташкил этади. Ушбу тоифада геология-қидирув ишлари харажатлари (фаолият атроф-муҳитга салбий таъсир кўрсатсада, кам углеродли фаолиятлар учун зарур бўлган минералларни аниқлайди), ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш қўмитаси ва ҳудудий бўлинмалари харажатлари (ветеринария хизмати ҳайвонларни иқлим ўзгариши таъсирига мослаштиришга ёрдам кўрсатса-да, чорвачилик фаолияти иқлим ўзгаришига салбий таъсир кўрсатади) кўзда тутилган.

«С» тоифа бўйича, яъни атроф-муҳит мақсадларидан камида биттасига салбий таъсир кўрсатадиган ва ижобий таъсирга эга эмас харажатлар миқдори 0,5 трлн сўм бўлиб, жами харажатлардаги улуши 0,1 фоизни ташкил этади. Бу тоифага иссиқхона газлари эмиссияларини ошишига олиб келувчи, сув сарфини оширувчи, атроф-муҳитни ифлослантирувчи тадбирлар, биологик хилма-хиллик ва экотизимга салбий таъсир кўрсатувчи тадбирлар киради.

«D» тоифа бўйича, яъни атроф-муҳит мақсадларининг барчасига нейтрал таъсир кўрсатадиган харажатлар миқдори 273,3 трлн сўм бўлиб, жами харажатлардаги улуши

87,9 фоизни ташкил этади. Ушбу тоифада иқлим ўзгариши ва атроф-муҳит мақсадларига ҳеч қандай таъсир кўрсатмайдиган, ташкилотларни сақлаш харажатлари киритилади.

ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ХАРАЖАТЛАРИНИНГ 2024 ЙИЛГИ ИЖРОСИНИ “ЯШИЛ” БЮДЖЕТЛАШТИРИШ ТАМОЙИЛЛАРИ АСОСИДА ТАСНИФЛАШ НАТИЖАЛАРИ, ТРЛН СЎМ

Тоифалар	2024 ижро	фоиз
Жами	310,9	100
«А» тоифа (атроф-муҳит мақсадларининг камида биттасига ижобий таъсир кўрсатадиган ва салбий таъсирга эга эмас харажатлар)	27,5	8,8
«В» тоифа (атроф-муҳит мақсадларига ижобий ва салбий таъсирларнинг комбинациясига эга бўлган харажатлар)	9,7	3,1
«С» тоифа (атроф-муҳит мақсадларидан камида биттасига салбий таъсир кўрсатадиган ва ижобий таъсирга эга эмас харажатлар)	0,5	0,1
«D» тоифа (атроф-муҳит мақсадларининг барчасига нейтрал таъсир кўрсатадиган харажатлар)	273,3	87,9

ТАШАББУСЛИ БЮДЖЕТ ИЖРОСИ

2024 йилда анъанага мувофиқ тарзда Ташаббусли бюджет жараёнлари икки мавсум доирасида, январ-феврал ҳамда июл-август ойларида ўтказилди.

2024 йилда Ташаббусли бюджет жараёнини янада такомиллаштириш ҳамда овоз бериш босқичини оптималлаштириш шунингдек мажбурий овоз бериш ҳолатларини камайтириш мақсадида бир қатор янгиликлар ҳамда қўшимча имкониятлар яратилди.

Жумладан, биринчи мавсумдан бошлаб:

- “Бир фуқаро – бир овоз” тамойили жорий этилди;
- “Менинг йўлим” лойиҳаси Ташаббусли бюджет жараёни биринчи мавсуми билан қўшиб ўтказилиши белгиланди;
- иккинчи мавсумдан бошлаб:
 - мажбурий овоз беришга жалб этиш ҳамда овозларни “сотиб олиш” ҳолатларини камайтириш мақсадида овоз бериш босқичи 10 кунга камайтирилди;

Халқ депутатлари туман (шаҳар) кенгашлари ваколатини кенгайтириш мақсадида – уларга туман (шаҳар) бюджети қўшимча маблағлари ҳисобидан қўшимча ғолибларни эълон қилиш ҳамда мажбурий овоз тўпланган лойиҳаларни бекор қилиш ваколати берилди.

Шу билан бирга, 2024 йилда Ташаббусли бюджет жараёнлари учун ажратилган маблағлар ҳажми 2023 йилга нисбатан 1,2 трлн сўмга ёки 26 фоизга ошиб умумий ажратилган маблағлар миқдори 6,2 трлн сўмни ташкил этди.

Икки мавсум давомида “Очиқ бюджет” порталига фуқаролар томонидан жами 63 мингдан ортиқ лойиҳалар келиб тушди.

ТАШАББУСЛИ БЮДЖЕТ ДОИРАСИДА 2024 ЙИЛДА ОВОЗ БЕРИШ БОСҚИЧИГА ЎТКАЗИЛГАН ЛОЙИҲАЛАР ЮЗАСИДАН СОҲАЛАР КЕСИМИДА МАЪЛУМОТ

Т/р	Худуд номи	Жами лойиҳалар	шундан						
			Ички йўллар	Умумтаъ- лим мактаби	Кўча чироқлари	Мактаб- гача таълим	Тиббиёт ташкilotи	Ичимлик суви ва оқава tizими	Бошқалар
Жами		52 255	20 396	6 823	7 311	2 351	1 780	2 057	11 537
фоизда		100%	39%	13%	14%	4%	3%	4%	22%
1	Қорақалпоғистон Республикаси	3 004	975	496	329	112	113	76	903
2	Андижон вилояти	3 610	1 762	495	527	74	151	132	469
3	Бухоро вилояти	3 642	1 507	449	476	130	135	45	900
4	Жиззах вилояти	2 510	913	458	245	90	50	67	687
5	Қашқадарё вилояти	3 870	2 098	321	555	25	79	172	620
6	Навоий вилояти	3 352	850	468	491	211	142	92	1 098
7	Наманган вилояти	4 089	2 015	393	618	95	119	172	677
8	Самарқанд вилояти	3 878	1 663	626	394	180	176	154	685
9	Сурхондарё вилояти	4 567	1 733	732	771	195	176	311	649
10	Сирдарё вилояти	2 285	717	295	335	120	64	86	668
11	Тошкент вилояти	3 409	1 634	470	438	120	46	108	593
12	Фарғона вилояти	5 156	1 716	689	842	487	211	322	889
13	Хоразм вилояти	4 388	2 229	411	958	125	81	131	453
14	Тошкент шаҳри	4 495	584	520	332	387	237	189	2 246

Шундан, ҳудудий ишчи комиссиялар томонидан мазкур лойиҳаларнинг 52 мингдан ортиғи ёки 83 фоизи овоз бериш босқичига ўтказилди.

Рад этилган лойиҳаларнинг аксарият қисми амалга оширишнинг техник имкони мавжуд бўлмаган ҳамда қиймати 1,3 млрд сўмдан **ошиқ лойиҳаларни ташкил этган**.

Овозга қўйилган лойиҳаларнинг 20 мингтаси (39 фоиз) ички йўллари таъмирлаш, 7,3 мингтаси (14 фоиз) кўча чироқларини ўрнатиш ва 6,8 мингтаси (13 фоиз) мактабларни таъмирлаш ва жиҳозлаш лойиҳаларини ташкил этди.

Овоз бериш босқичида фуқаролар томонидан 20 миллиондан ортиқ овозлар қайд этилди. Жумладан, биринчи мавсумда 11 млн ҳамда иккинчи мавсумда 9 миллион фуқаролар овоз беришда иштирок этиб, йиллик ўртача ҳисобда аҳолининг 28 фоизи ушбу жараёнларда фаоллик кўрсатди.

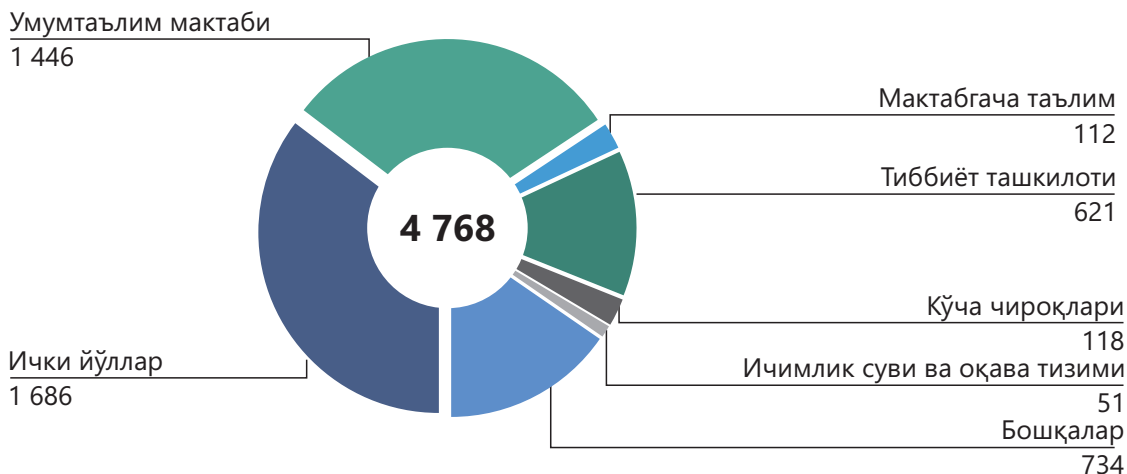
Овоз бериш босқичи якунларига кўра 4 768 та лойиҳалар ғолиб деб топилди. Ушбу лойиҳалар учун фуқаролар томонидан 16 миллиондан ортиқ овозлар берилди.

Бунда, 2024 йилда ажратилган маблағлар ҳажми ошиши ҳисобига бир туман ёки шаҳарда ғолиб лойиҳалар сони 2023 йилга нисбатан ўртача 6-8 тадан 13-15 тагача ўсиши қайд этилди.

Шуни ҳам алоҳида таъкидлаш жоизки, амалдаги тартибга киритилган ўзгартиришларга мувофиқ халқ депутатлари туман (шаҳар) Кенгашлари томонидан ўзларига берилган ваколатдан фойдаланган ҳолда туман (шаҳар) бюджетларининг қўшимча маблағлари ҳисобидан 56 та лойиҳалар учун қўшимча равишда маблағ ажратилиб ғолиб сифатида эълон қилинди.

Ғолиб бўлган лойиҳаларнинг **1 686 таси** (35 фоиз) ички йўллари таъмирлаш ва **1 446 таси** (30 фоиз) мактабларни таъмирлаш ва жиҳозлаш лойиҳалари ҳиссасига тўғри келади.

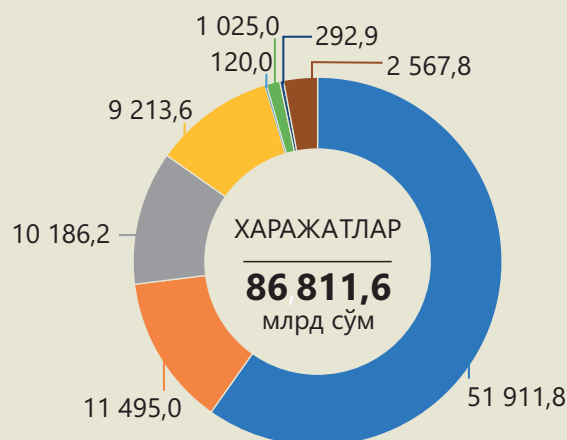
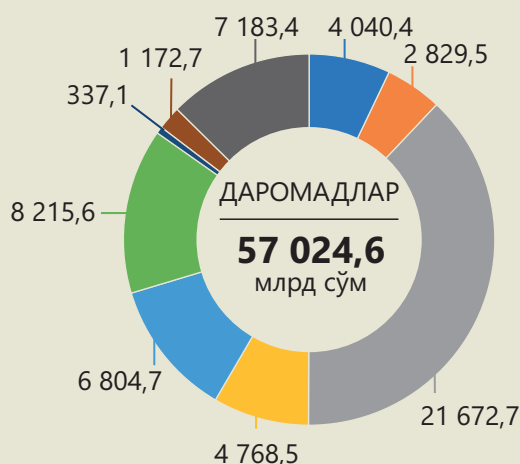
2024 ЙИЛДА ҒОЛИБ ДЕБ ТОПИЛГАН ЛОЙИҲАЛАР СОҲАЛАР КЕСИМИДА

Маҳаллий бюджетлар ижроси

2024 йилда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджетлари даромадлари **57 024,6 млрд сўм** миқдорида шакллантирилди. Маҳаллий бюджетлар харажатлари эса **86 811,6 млрд сўмга** ижро этилди. Маҳаллий бюджетларнинг баланслилигини таъминлаш мақсадида уларнинг даромад ва харажатлари ўртасидаги фарқ тартибга солувчи бюджетларaro трансфертлар орқали қопланди.

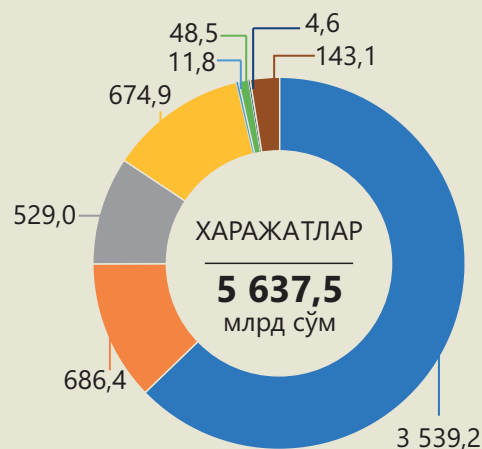
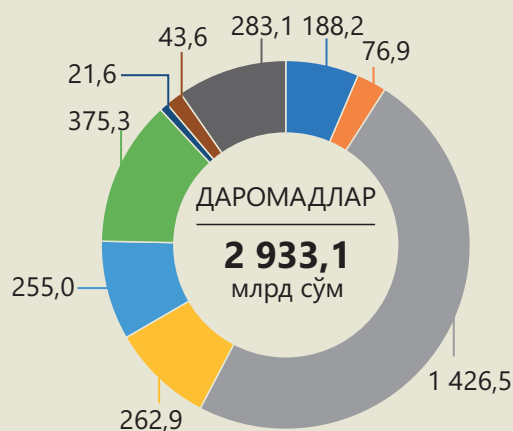
МАҲАЛЛИЙ БЮДЖЕТ ПАРАМЕТРЛАРИ (ЖАМИ)

- Фойда солиғи
- Айланмадан солиқ
- Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи
- Акциз солиғи
- Мулк солиғи
- Ер солиғи
- Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ
- Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ
- Бошқа даромадлар

- Ижтимоий харажатлар
- Иқтисодиёт харажатлари
- Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари
- Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари
- Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари
- Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари
- Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари
- Бошқа харажатлар

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

Фойда солиғи

Айланмадан солиқ

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи

Акциз солиғи

Мулк солиғи

Ер солиғи

Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ

Бошқа даромадлар

Ижтимоий харажатлар

Иқтисодиёт харажатлари

Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари

Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари

Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари

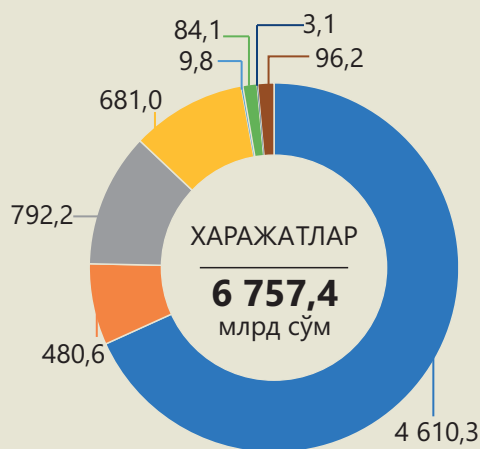
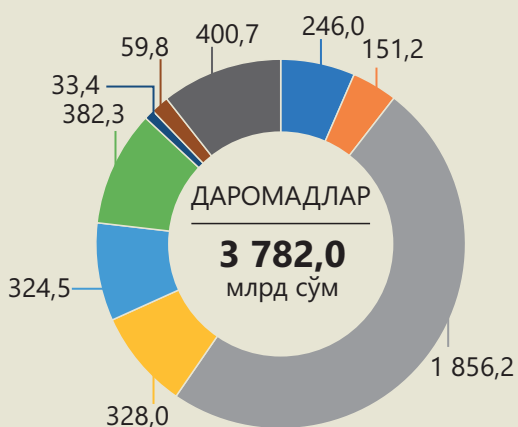

Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари

Бошқа харажатлар

АНДИЖОН ВИЛОЯТИ

Фойда солиғи

Айланмадан солиқ

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи

Акциз солиғи

Мулк солиғи

Ер солиғи

Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ

Бошқа даромадлар

Ижтимоий харажатлар

Иқтисодиёт харажатлари

Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари

Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари

Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари

Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари

Бошқа харажатлар

БУХОРО ВИЛОЯТИ

Фойда солиғи

Айланмадан солиқ

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи

Акциз солиғи

Мулк солиғи

Ер солиғи

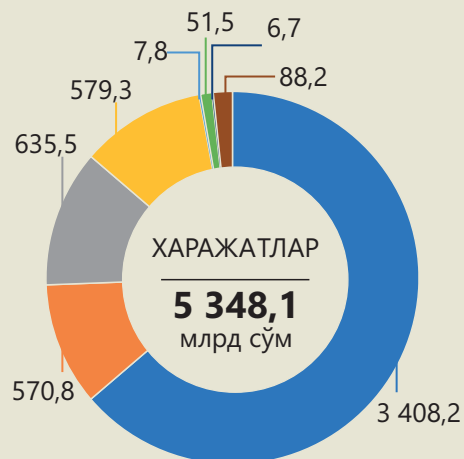
Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ

Бошқа даромадлар

Ижтимоий харажатлар

Иқтисодиёт харажатлари

Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари

Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари

Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари

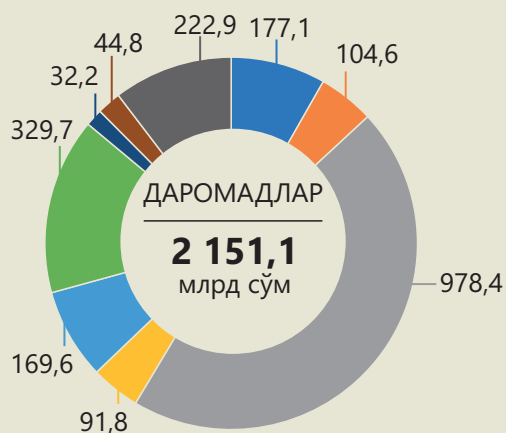

Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари

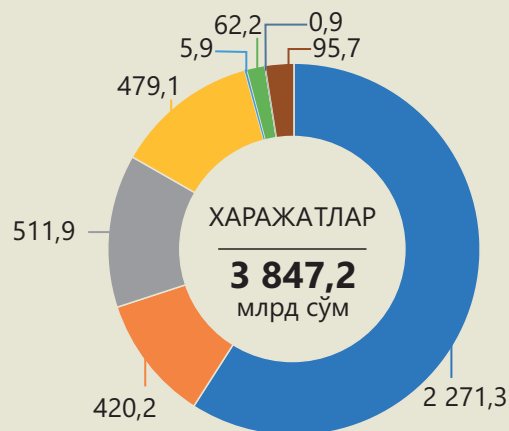

Бошқа харажатлар

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ

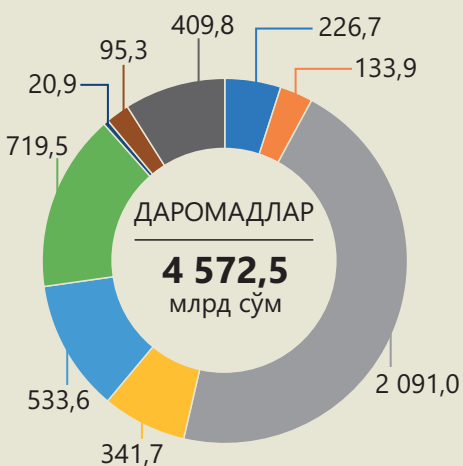

- Фойда солиғи
- Айланмадан солиқ
- Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи
- Акциз солиғи
- Мулк солиғи
- Ер солиғи
- Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ
- Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ
- Бошқа даромадлар

- Ижтимоий харажатлар
- Иқтисодиёт харажатлари
- Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари
- Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари
- Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари
- Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари
- Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари
- Бошқа харажатлар

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ

Фойда солиғи

Айланмадан солиқ

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи

Акциз солиғи

Мулк солиғи

Ер солиғи

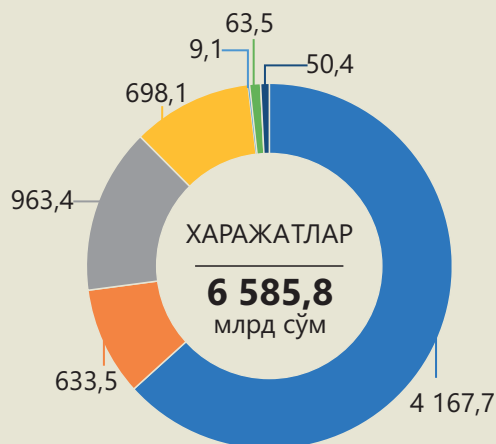
Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ

Бошқа даромадлар

Ижтимоий харажатлар

Иқтисодиёт харажатлари

Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари

Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари

Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари

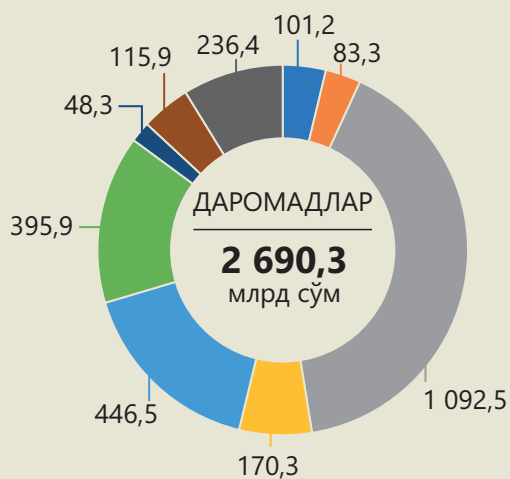

Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари

Бошқа харажатлар

НАВОИЙ ВИЛОЯТИ

Фойда солиғи

Айланмадан солиқ

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи

Акциз солиғи

Мулк солиғи

Ер солиғи

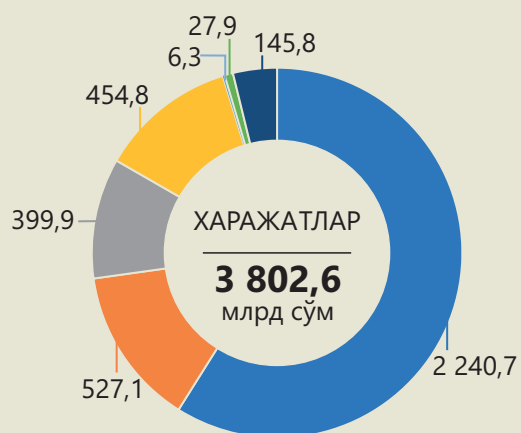
Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ

Бошқа даромадлар

Ижтимоий харажатлар

Иқтисодиёт харажатлари

Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари

Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари

Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари

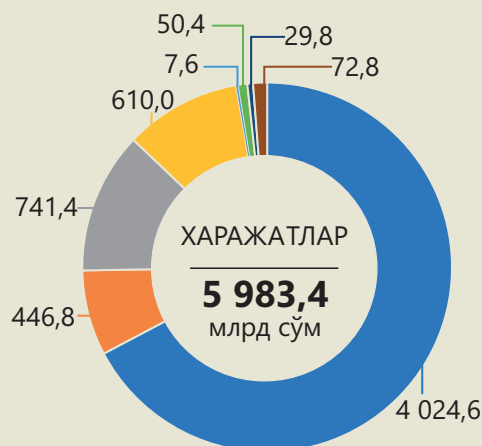
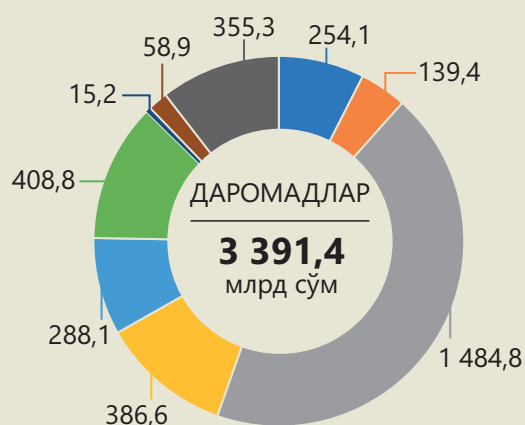

Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари

Бошқа харажатлар

НАМАНГАН ВИЛОЯТИ

Фойда солиғи

Айланмадан солиқ

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи

Акциз солиғи

Мулк солиғи

Ер солиғи

Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ

Бошқа даромадлар

Ижтимоий харажатлар

Иқтисодий харажатлари

Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари

Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари

Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари

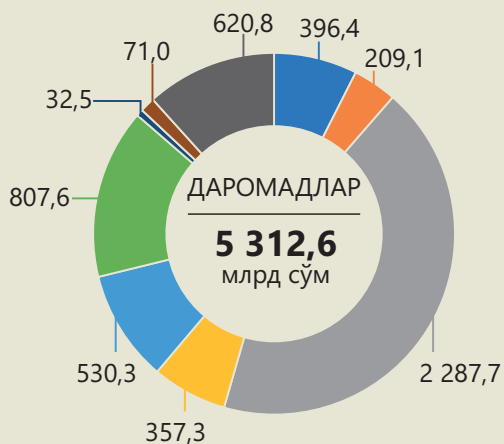

Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари

Бошқа харажатлар

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ

Бойда солиғи

Айланмадан солиқ

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи

Акциз солиғи

Мулк солиғи

Ер солиғи

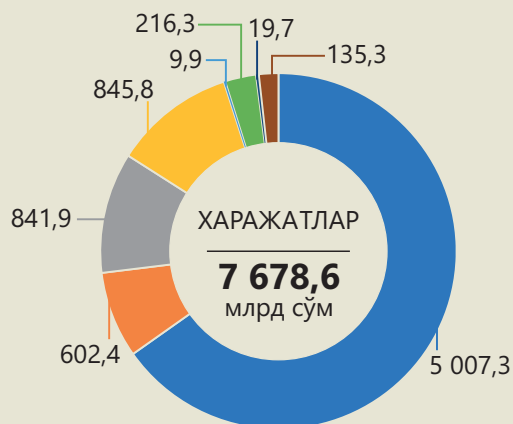
Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ

Бошқа даромадлар

Ижтимоий харажатлар

Иқтисодиёт харажатлари

Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари

Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари

Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари

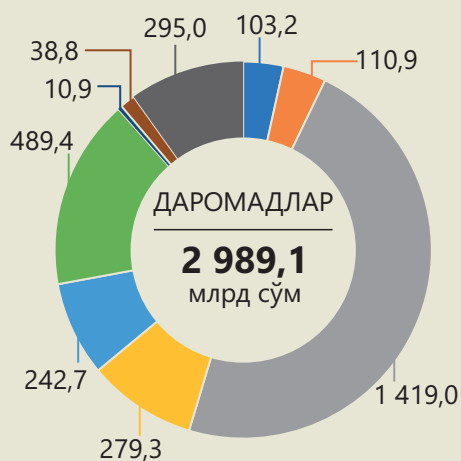

Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари

Бошқа харажатлар

СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ

Фойда солиғи

Айланмадан солиқ

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи

Акциз солиғи

Мулк солиғи

Ер солиғи

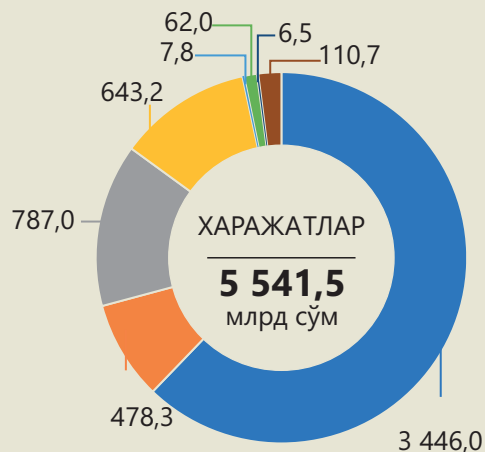
Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ

Бошқа даромадлар

Ижтимоий харажатлар

Иқтисодиёт харажатлари

Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари

Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари

Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари

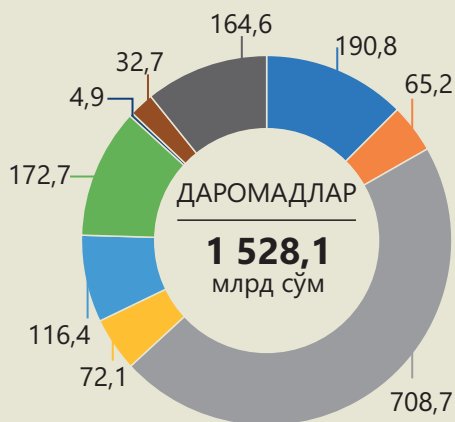

Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари

Бошқа харажатлар

СИРДАРЁ ВИЛОЯТИ

Фойда солиғи

Айланмадан солиқ

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи

Акциз солиғи

Мулк солиғи

Ер солиғи

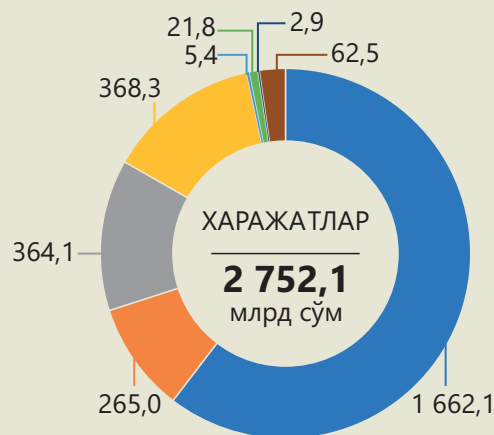
Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ

Бошқа даромадлар

Ижтимоий харажатлар

Иқтисодиёт харажатлари

Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари

Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари

Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари

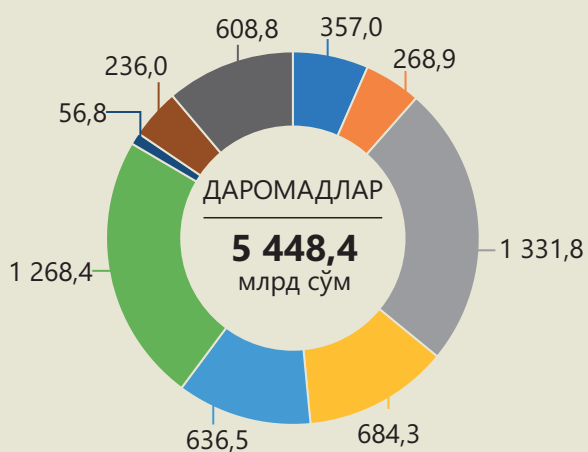

Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари

Бошқа харажатлар

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ

Фойда солиғи

Айланмадан солиқ

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи

Акциз солиғи

Мулк солиғи

Ер солиғи

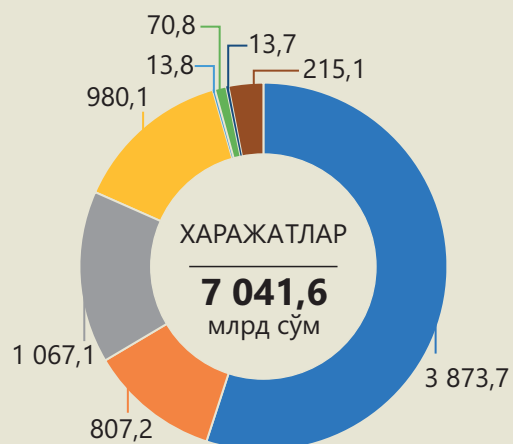
Ер қазъидан фойдаланганлик учун солиқ

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ

Бўшқа даромадлар

Ижтимоий харажатлар

Иқтисодиёт харажатлари

Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари

Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари

Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари

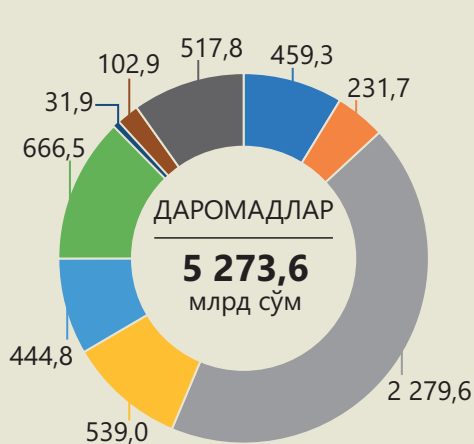

Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари

Бўшқа харажатлар

ФАРҒОНА ВИЛОЯТИ

Фойда солиғи

Айланмадан солиқ

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи

Акциз солиғи

Мулк солиғи

Ер солиғи

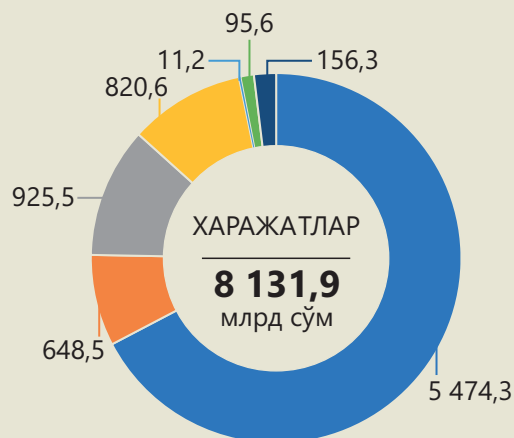
Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ

Бўшқа даромадлар

Ижтимоий харажатлар

Иқтисодиёт харажатлари

Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари

Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари

Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари

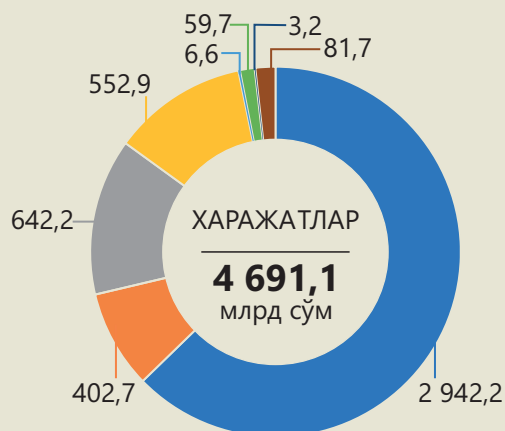

Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари

Бўшқа харажатлар

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ

Фойда солиғи

Айланмадан солиқ

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи

Акциз солиғи

Мулк солиғи

Ер солиғи

Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ

Бошқа даромадлар

Ижтимоий харажатлар

Иқтисодий харажатлари

Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари

Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари

Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари

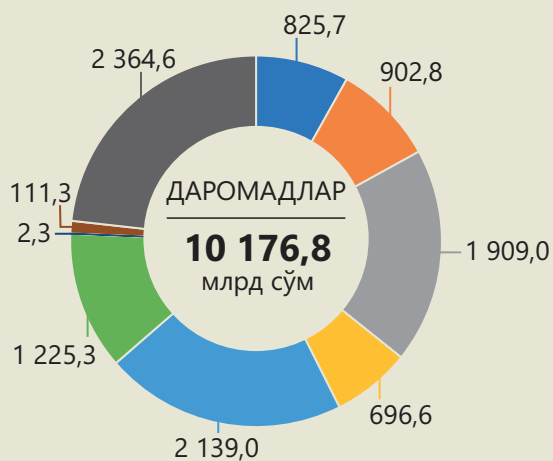

Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари

Бошқа харажатлар

ТОШКЕНТ ШАҲАР

Фойда солиғи

Айланмадан солиқ

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи

Акциз солиғи

Мулк солиғи

Ер солиғи

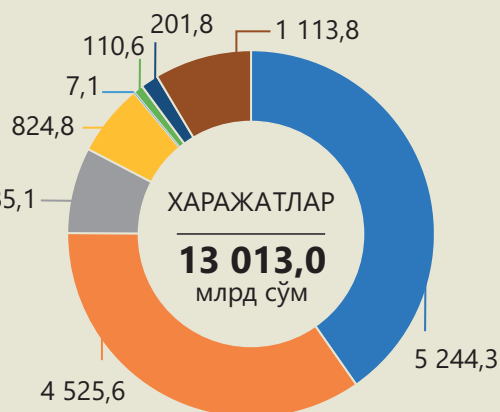
Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ

Бошқа даромадлар

Ижтимоий харажатлар

Иқтисодиёт харажатлари

Марказлашган инвестиция ва ҳудудлар инфратузилмаларини ривожлантириш харажатлари

Давлат бошқаруви, адлия ва прокуратура органларини сақлаш харажатлари

Ўзини ўзи бошқариш органларини сақлаш ва давлат томонидан ННТ ларни қўллаб-қувватлаш харажатлари

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларининг захира жамғармалари

Давлат қарзига хизмат кўрсатиш харажатлари

Бошқа харажатлар

МАҲАЛЛИЙ БЮДЖЕТЛАРНИНГ 2024 ЙИЛ ҚЎШИМЧА МАНБАЛАРИ ВА УЛАР ҲИСОБИДАН АМАЛГА ОШИРИЛГАН ХАРАЖАТЛАР

2024 йилда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджетларида 5 151 млрд сўм қўшимча даромадлар шаклланди ва улар ҳисобидан 4 963,2 млрд сўм ёки жами маҳаллий бюджетлар харажатларининг 5,7 % и миқдорида қўшимча тадбирлар молиялаштирилди.

МАҲАЛЛИЙ БЮДЖЕТЛАРНИНГ ҚЎШИМЧА МАНБАЛАРИ ВА ХАРАЖАТЛАРИ, МЛРД СЎМ

№	Ҳудудлар	Даромадлар	Харажатлар
Маҳаллий бюджетлар бўйича жами		5 151,0	4 963,2
1	Қорақалпоғистон Республикаси	175,3	170,7
2	Андижон вилояти	223,9	215,1
3	Бухоро вилояти	226,5	215,8
4	Жиззах вилояти	206,1	198,8
5	Қашқадарё вилояти	432,8	413,3
6	Навоий вилояти	222,3	208,7
7	Наманган вилояти	230,4	227,6
8	Самарқанд вилояти	326,4	307,6
9	Сурхондарё вилояти	303,2	293,4
10	Сирдарё вилояти	169,1	158,7
11	Тошкент вилояти	655,1	651,4
12	Фарғона вилояти	292,7	285,8
13	Хоразм вилояти	235,9	226,0
14	Тошкент шаҳар	1 451,4	1 390,4

**МАҲАЛЛИЙ БЮДЖЕТЛАРНИНГ ҚЎШИМЧА МАНБАЛАРИ ҲИСОБИДАН АМАЛГА ОШИРИЛГАН
ХАРАЖАТЛАР ТЎҒРИСИДА МАЪЛУМОТ, МЛРД СЎМ**

№	Худудлар	ЖАМИ	Худудни ривожлантириш дастурлари	Президент ташрифлари бўйича топшириқлар	“Обод қишлоқ” ва “Обод маҳалла” Дастурлари	Ҳарбий-маъмурий сектор жамғармасига ўтказмалар	Худудларни ободонлаштириш	Ҳокимликларнинг моддий- техника базасини мустаҳкамлаш	Ташаббусли бюджетлаштиришни молиялаштириш (Openbudget)	Бошқа харажатлар
Маҳаллий бюджетлар бўйича жами		4 963,2	607,0	164,4	32,8	188,2	236,7	144,6	549,1	3 040,5
1	Қорақалпоғистон Республикаси	170,7	0,0	0,0	3,6	1,9	5,1	8,0	30,9	121,2
2	Андижон вилояти	215,1	16,5	0,8	0,2	18,6	9,3	4,4	45,5	119,6
3	Бухоро вилояти	215,8	38,3	0,9	5,0	2,9	5,5	7,4	22,3	133,5
4	Жиззах вилояти	198,8	6,9	0,0	0,6	0,0	18,2	7,8	33,8	131,5
5	Қашқадарё вилояти	413,3	16,9	104,9	1,1	9,4	32,8	13,0	23,0	212,1
6	Навоий вилояти	208,7	62,8	0,0	0,8	8,5	9,4	19,7	18,1	89,3
7	Наманган вилояти	227,6	70,6	12,5	5,2	2,2	2,4	3,6	25,4	105,8
8	Самарқанд вилояти	307,6	36,8	0,2	0,0	1,3	17,4	9,5	56,2	186,3
9	Сурхондарё вилояти	293,4	40,2	0,0	0,0	21,3	11,5	16,4	38,7	165,4
10	Сирдарё вилояти	158,7	28,9	6,9	0,0	23,5	13,9	6,7	17,5	61,3
11	Тошкент вилояти	651,4	141,6	11,9	1,1	49,4	15,3	29,6	67,8	334,8
12	Фарғона вилояти	285,8	27,0	11,1	10,9	28,1	26,4	3,4	10,8	168,2
13	Хоразм вилояти	226,0	19,9	3,8	0,0	3,8	16,5	7,1	20,2	154,6
14	Тошкент шаҳри	1 390,4	100,6	11,3	4,2	17,4	52,9	8,0	138,8	1 057,2

Бюджет тақчиллиги ва уни қоплаш манбалари

2024 йил якуни билан Консолидациялашган бюджетнинг умумий фискал баланси тақчиллиги белгиланган меъёрлар доирасида ижро этилди ва 47,8 трлн сўмни (ЯИМнинг 3,3 фоизи) ташкил этди.

2024 йил консолидациялашган БЮДЖЕТ ИЖРОСИ, МЛРД СЎМ

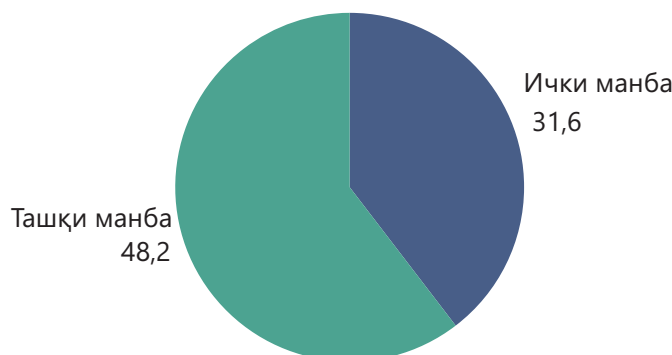
	Даромадлар	Харажатлар	Сальдо: профицит (+) / тақчиллик (-)
Давлат бюджети ва давлат мақсадли жамғармалари	328 963,4	361 109,5	-32 146,1
Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси	15 960,0	18 537,4	-2 577,4
Ташқи қарз ҳисобидан давлат дастурлари		14 987,7	-14 987,7
Бюджет ташкилотларининг бюджетдан ташқари маблағлари	36 521,1	34 653,8	1 867,3
Консолидациялашган бюджет*	381 444,5	429 288,4	-47 843,9

*) Бюджетлараро трансфертлар ҳисобга олган ҳолда

Консолидациялашган бюджет тақчиллигини (47,8 трлн. сўм) қоплаш ва 31,9 трлн сўм миқдоридаги асосий қарзни сўндириш учун қуйидаги манбалардан йўналтирилди:

ТАШҚИ	ИЧКИ
■ халқаро молия институтларининг кредитлари ва евробондлар чиқариш – 33,2 трлн сўм. ■ давлат мақсадли дастурларини амалга ошириш учун қарзлар – 15,0 трлн сўм.	■ давлат ғазначилик облигацияларини чиқариш – 26,2 трлн сўм. ■ давлат активларини хусусийлаштиришдан тушумлар – 5,4 трлн сўм.

БЮДЖЕТ ТАҚЧИЛЛИГИНИ ҚОПЛАШ МАНБАЛАРИ ТАРКИБИ, 2024 ЙИЛ УЧУН, ТРЛН СЎМ

3

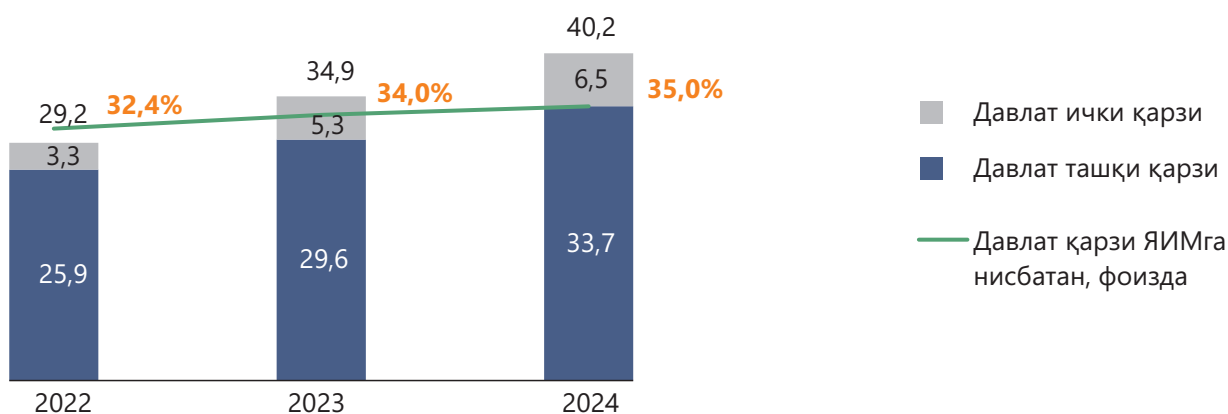
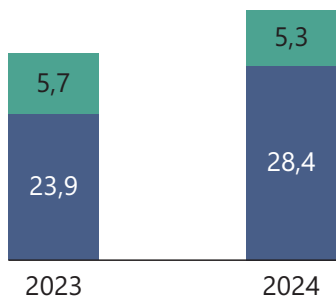
ДАВЛАТ ҚАРЗИ

Давлат қарзининг жорий ҳолати

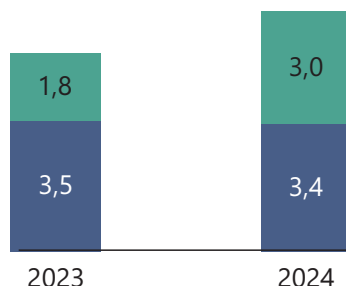
Давлат қарзи қолдиғи 2025 йил 1 январь ҳолатига **40,2 млрд АҚШ долларни** (шундан, **давлат ташқи қарзи – 33,7 млрд АҚШ долл., давлат ички қарзи – 6,5 млрд АҚШ долл.**) ёки ялпи ички маҳсулотга (ЯИМ) нисбатан 35,0 фоизни ташкил этди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ ҚАРЗИ ДИНАМИКАСИ, МЛРД АҚШ ДОЛЛАР*

Давлат қарзининг хавфсиз даражаси (ЯИМга нисбатан 60 фоиз)

**ДАВЛАТ ТАШҚИ ҚАРЗИ
(МЛРД. АҚШ ДОЛЛАРИ)**

- Ўзбекистон Республикаси кафолати остида жалб қилинган ташқи қарз қолдиғи
- Ўзбекистон Республикаси номидан жалб қилинган ташқи қарз қолдиғи

**ДАВЛАТ ИЧКИ ҚАРЗИ
(МЛРД. АҚШ ДОЛЛАРИ)**

- Давлат ғазначилик облигациялари
- Давлат кафолати остида жалб қилинган, давлат бюджетидан қайтариладиган ички қарз қолдиғи

*Давлат қарзи бўйича статистик маълумотлар халқаро молия ташкилотлари ва тижорат банклари тақдим этадиган маълумотлар асосида аниқлаштириб борилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING 2024 ЙИЛДАГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ПАРАМЕТРЛАРИГА КЎРА

Ўзбекистон Республикаси (Ўзбекистон Республикаси ҳукумати) номидан ва Ўзбекистон Республикасининг кафолати остида ташқи қарзларни жалб қилиш бўйича йиллик имзоланадиган янги битимларнинг чекланган ҳажми **7,3 млрд АҚШ доллари** этиб белгиланган. Шундан:

■ Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетини қўллаб-қувватлаш, шу жумладан Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тақчиллигини молиялаштириш учун – **3,2 млрд АҚШ доллари**

■ инвестиция лойиҳаларини молиялаштириш учун – **4,1 млрд АҚШ доллари** жалб қилиниши назарда тутилган.

Ўзбекистон Республикаси номидан чиқариладиган давлат қимматли қоғозларининг чекланган соф ҳажми 30,0 трлн сўм

2024 ЙИЛ ЯКУНИГА КЎРА

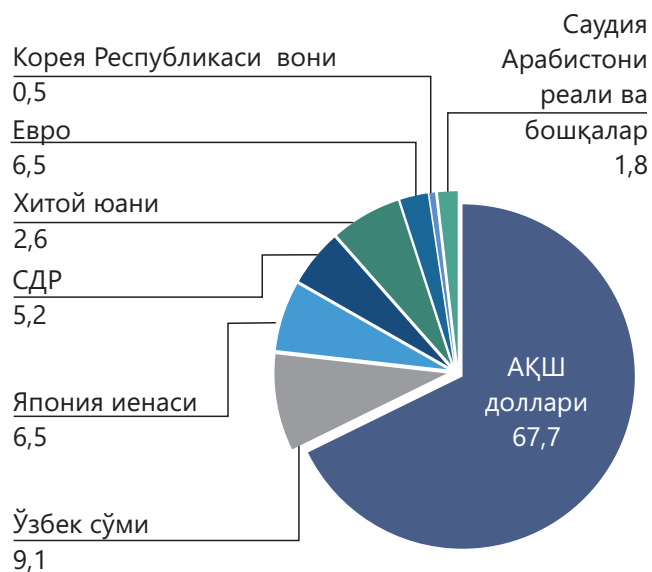
■ 2024 йилда Ўзбекистон Республикаси (Ўзбекистон Республикаси ҳукумати) номидан ва Ўзбекистон Республикасининг кафолати остида ташқи қарзларни жалб қилиш бўйича йиллик имзоланган янги битимлар ҳажми **7,1 млрд АҚШ доллари**

■ 2024 йилда Ўзбекистон Республикаси номидан чиқарилган давлат қимматли қоғозларининг соф ҳажми 30,0 трлн сўмни ташкил қилди.

ДАВЛАТ ТАШҚИ ҚАРЗИНИНГ КРЕДИТОРЛАР КЕСИМИДА ТАҚСИМЛАНИШИ (01.01.2025 Й. ҲОЛАТИГА) ЎЛЧОВ БИР. – МЛРД АҚШ ДОЛЛ. ЭКВ.

ХМИ/ХХМТ	Сумма
Жаҳон банки	7,6
Осиё тараққиёт банки	7,4
Халқаро инвесторлар (халқаро облигациялар)	4,1
Хитой тараққиёт давлат банки, Хитой Эксимбанки ва бошқалар	3,8
Япония халқаро ҳамкорлик агентлиги ва бошқалар	2,9
Осиё инфратузилмавий инвестициялар банки	1,7
Франция тараққиёт агентлиги ва бошқалар	1,0
Ислон тараққиёт банки	0,9
Корея Эксимбанки, Корея иқтисодий тараққиёт жамғармаси ва бошқалар	0,8
Халқаро валюта жамғармаси	0,7
Германия давлат банки	0,4
Саудия тараққиёт жамғармаси	0,1
Бошқа халқаро молиявий ташкилотлар	2,3
Жами	33,7

ДАВЛАТ ҚАРЗИ ВАЛЮТА ТАРКИБИ (ФОИЗДА)

АСОСИЙ ТУШУНЧАЛАР

Давлат бюджети – давлатнинг давлат вазибалари ва функцияларини молиявий жиҳатдан таъминлаш учун мўлжалланган марказлаштирилган пул жамғармаси.

Бюджетдан ажратиладиган маблағлар – Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджет ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларидан бюджет ташкилотлари ҳамда бюджетдан маблағ олувчилар учун назарда тутилган пул маблағларидир.

Бюджет тизими бюджетлари – Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети, давлат мақсадли жамғармалари бюджетлари ва бюджет ташкилотларининг бюджетдан ташқари жамғармалари.

Бюджет йили – тасдиқланган бюджет ижроси амалга ошириладиган давр.

Қорақалпоғистон Республикаси бюджети – Давлат бюджетининг Қорақалпоғистон Республикаси пул маблағлари жамғармасини ташкил этувчи бир қисми ҳисобланиб, молия йили мобайнида даромад манбалари ва миқдорларини ҳамда харажатлар йўналишлари ва миқдорларини назарда тутди.

Бюджет таснифи – бу барча даражалардаги бюджетларнинг даромадлари ва харажатларини, шунингдек, бюджет тақчиллигини молиялаштириш манбаларини ва давлат қарзи турларини бир хил турдаги белгилар бўйича гуруҳларга бўлиниши.

Бюджет ташкилоти – Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан сақлаб турилувчи, давлат функцияларини амалга ошириш учун белгиланган тартибда давлат ҳокимияти органларининг қарорига кўра ташкил этилган нотижорат ташкилотдир.

Давлат томонидан хориждан маблағ жалб қилиш – активларни хориж манбаларидан (чет давлатлардан, норезидент юридик шахслардан ва халқаро ташкилотлардан) жалб этилиши ҳамда бунинг натижасида Ўзбекистон Республикасининг қарз олувчи сифатидаги ёки қарз олувчи резидентларнинг ўз кредитларини (қарзларини) тўлашига кафил сифатидаги мажбуриятлари юзага келиши.

Давлат томонидан ички маблағни жалб қилиш – активларни ички манбалардан (резидент юридик ва жисмоний шахслардан) жалб этилиши ҳамда бунинг натижасида Ўзбекистон Республикасининг қарз олувчи сифатидаги ёки қарз олувчи резидентларнинг ўз кредитларини (қарзларини) тўлашига кафил сифатидаги мажбуриятлари юзага келиши.

Давлат ғазначилик облигациялари – бу аҳоли ва юридик шахслар ўртасида жойлаштириладиган ва пул маблағларини сақловчилар томонидан уларнинг бюджетга киритилишини тасдиқлайдиган ва ушбу қимматли қоғозларга эгалик қилиш муддати давомида қатъий белгиланган даромад олиш ҳуқуқини берадиган давлат қимматли қоғозларидир.

Давлат қарзи — Ўзбекистон Республикасининг ички ва ташқи маблағларни жалб қилиш натижасида вужудга келган мажбуриятлари.

Давлат бюджети тақчиллиги – муайян даврда Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети харажатларининг унинг даромадларидан ошиб кетиши.

Инфляция – маълум бир даврда мамлакатдаги товар ва хизматлар баҳоси умумий даражасининг ошиши (ўсиши).

Ғазначилик – Давлат бюджетининг ижросини амалга оширувчи махсус ваколатли молия органи.

Консолидациялашган бюджет – бюджет тизимибюджетларинингбарчатушумларини ҳамдахаражатлариниҳисобга олиш ватаҳлил қилиш мақсадида шакллантириладиган бюджет. Консолидациялашган бюджет таркибига Давлат бюджети, давлат мақсадли жамғармаларининг бюджетлари, бюджет ташкилотларининг бюджетдан ташқари жамғармалари ва Ўзбекистон Республикаси Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси маблағлари киради.

Бюджетлараро трансфертлар – Ўзбекистон Республикасининг республика бюджетидан Қорақалпоғистон Республикаси бюджетига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджетларига, давлат мақсадли жамғармаларига ҳамда бунинг аксича ўтказиладиган, шунингдек Қорақалпоғистон Республикасининг республика бюджетидан, вилоятларнинг вилоят бюджетларидан ва Тошкент шаҳрининг шаҳар бюджетидан туманлар ва шаҳарлар бюджетларига ҳамда бунинг аксича ўтказиладиган маблағлар.

Маҳаллий бюджет – Давлат бюджетининг тегишли вилоят, туман, шаҳар пул маблағлари жамғармасини ташкил этувчи бир қисми бўлиб, унда даромадлар манбалари ва улардан тушумлар миқдори, шунингдек, молия йили мобайнида маблағлар сарфи йўналишлари ва миқдори назарда тутилади.

Солиқ имтиёзлари – солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда солиқ тўлашдан тўлиқ ёки қисман озод қилиш, шунингдек, солиқ тўловчи учун солиқ юкини бошқача тарзда юмшатишдир.

Қарзга хизмат кўрсатиш – қарз (қарзлар) бўйича қарз мажбуриятларини, шу жумладан, қарздорликнинг асосий қисми, фоизлар, воситачилик ҳақи ва жарималарни тўлаш бўйича мажбуриятни узиш учун умумий тўловлардир.

Бюджет маблағларини оловчи – Давлат бюджетидан ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларидан маблағлар оловчи юридик ёки жисмоний шахсдир.

Республика бюджети – Давлат бюджетининг умумдавлат тусидаги тадбирларни молия лаштиришда фойдаланиладиган қисми бўлиб, унда даромадлар манбалари ва уларга тушумлар миқдори, шунингдек, молия йили мобайнидаги маблағлар сарфи йўналишлари ва миқдори назарда тутилади.

Харажатлар сметаси – бюджет ташкилоти ёки бюджет маблағларини оловчи томонидан молия йили учун тузиладиган, назарда тутилган бюджетдан ажратиладиган маблағларнинг харажатлар моддалари бўйича акс эттириладиган ҳужжатдир.

Ҳудудий молия органлари – Қорақалпоғистон Республикаси Молия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларининг молия бошқармалари, туманлар ва шаҳарлар ҳокимликларининг молия бўлимларидир.

Бюджет жараёни иштирокчилари – давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, давлат молиявий назорат органлари, бюджет ташкилотлари ва бюджет маблағлари оловчилар.

Молия йили – биринчи январдан ўттиз биринчи декабрь куни охиригача бўлган вақтни ўз ичига оловчи даврдир.

Меҳнатга ҳақ тўлаш жамғармаси – меҳнатга ҳақ тўлаш, қўшимча ҳақлар, мукофот пуллари тўлаш учун харажатларни молиялаштирувчи аниқ мақсадли манбадир.

Харажатларнинг вазифа жиҳатидан таснифи – давлат бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, шунингдек, бошқа бюджет ташкилотлари томонидан ижро этилувчи асосий функциялар бўйича харажатларни гуруҳларга ажратилишидир.

Харажатларнинг иқтисодий таснифи – харажатларни иқтисодий йўналиши ва тўлов турлари бўйича гуруҳланишидир.

БОҒЛАНИШ УЧУН МАЪЛУМОТ

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги

МАСЪУЛ ДЕПАРТАМЕНТ:

Давлат бюджети сиёсати департаменти

РАСМИЙ ВЕБСАЙТ
www.imv.uz

“ОЧИҚ БЮДЖЕТ” АХБОРОТ ПОРТАЛИ
<https://openbudget.uz>

ЭЛЕКТРОН МАНЗИЛ
info@imv.uz (фақат жамоатчилик билан алоқа учун)
imv@exat.uz (фақат идоралараро ва ҳукумат корреспонденцияси учун)

ТЕЛЕФОНЛАР
Оғзаки мурожаатларни қабул қилиш масалалари, раҳбарият қабулига ёзилиш:
(998 71) 203-50-50

Ахборот хизмати:
(998 71) 203-50-50

Назорат бўлими:
(998 71) 203-50-50

МАНЗИЛ
Тошкент ш. Истиқлол кўчаси 29, 100017, Ўзбекистон.
Мўлжал: Мустақиллик майдони.

